

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม

ของ สหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด

ดวงสมร โพรา

รายงานการค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม
ของ สหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด

ดวงสมร โปรา

รายงานการค้นคว้าอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ดร. อรุณี ยศบุตร

(อาจารย์ ดร. อรุณี ยศบุตร)

วันที่ 31 เดือน พ.ค. พ.ศ. 2559

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ดร. ชัยพร ใจดี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร สัมฤทธิ์สกุล)

วันที่ 31 เดือน พ.ค. พ.ศ. 2559

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ดร. อรุณานนท์ วงศ์วิริยะ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรุณานนท์ วงศ์วิริยะ)

วันที่ 31 เดือน พ.ค. พ.ศ. 2559

ประธานอาจารย์ประจำหลักสูตร

ดร. วิภาดา คงมาศ

(รองศาสตราจารย์ ดร. คงมาศ แสงสวัสดิ์)

วันที่ 1 เดือน มิ.ย. พ.ศ. 2559

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

ดร. จตุรภัทร วาณิช

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จตุรภัทร วาณิช)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 2 เดือน มิ.ย. พ.ศ. 2559

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด
ชื่อผู้เขียน	นางสาวดวงสมร โปรา
ชื่อปริญญา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ ดร.อรุณี ยศบุตร

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย แบบสอบถามจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด เนพาะสมาชิกที่ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ ระยะสั้นได้ตรงตามกำหนดในปี 2557 จำนวน 335 ราย ซึ่งจำแนกตามกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรแม่ริม จำกัด จำนวน 45 กลุ่ม ที่ผิดนัดชำระตั้งแต่ 1 ครั้งขึ้นไป และทำการวิเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด จำนวน 335 ราย ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง อายุอยู่ในช่วงระหว่าง 41–50 ปี ระดับการศึกษา ป.1–ป.6 สถานภาพสมรส มีรายได้รวม (ในภาคการเกษตร) อยู่ที่ 90,001–110,000 ต่อปี รายได้รวม (นอกภาคการเกษตร) ส่วนใหญ่มี มีค่าใช้จ่ายรวม (ในภาคการเกษตร) ไม่เกิน 50,000 บาทต่อปี มีค่าใช้จ่ายรวม (นอกภาคการเกษตร) 90,001–100,000 บาทต่อปี มีจำนวนสถาบันเงินกู้ในระบบ 2 สถาบัน ไม่มีเงินกู้นอกระบบ จำนวน เงินกู้จากสถาบันเงินกู้ในระบบอยู่ระหว่าง 700,00 –1,000,000 บาท มีเงินกู้กับสหกรณ์การเกษตร แม่ริมจำกัด อยู่ระหว่าง 100,001–400,000 บาท มีสมาชิกในครัวเรือน 3–4 คน มีขนาดพื้นที่ทำ การเกษตรไม่เกิน 10 ไร่ มีลักษณะการถือครองที่ดินแบบของตนเอง มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกของ สหกรณ์ช่วงระยะเวลา 11–15 ปี มีจำนวนเงินกู้ระยะสั้นที่กู้ยืมจากสหกรณ์ฯ 400,001–700,000 บาท มีจำนวนเงินกู้ระยะสั้นค้างชำระกับสหกรณ์ฯ 100,001–400,000 บาท มีวัตถุประสงค์ในการ กู้ยืมเงิน (ระยะสั้น) เพื่อทำการเกษตร ส่วนใหญ่มีหนี้สินภายนอกค้างชำระ มีการกู้ยืมเงินกับ สหกรณ์ฯ นอกเหนือจากการกู้ยืมเงินระยะสั้น ส่วนใหญ่มีสัญญาเงินกู้กับสหกรณ์ฯ 2 สัญญา และ ส่วนใหญ่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืมเงิน

(4)

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตร แม่ริม จำกัด พบร่วม ปัจจัยด้านการติดตามเร่งรัดหนี้สิน อยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านการนำเงินกู้ไปใช้ ตามวัตถุประสงค์การกู้ยืม อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์การกู้ยืมเงิน อยู่ในระดับ น้อย และ ปัจจัยด้านการพิจารณาการให้สินเชื่อ อยู่ในระดับน้อย

Title	Factor Effecting Loan Payment Behaviors of Maerim Agricultural Cooperative Limited Members
Author	Miss Duangsamorn Pota
Degree of	Master of Business Administration in Business Administration
Advisory Committee Chairperson	Dr. Anunee Yodboot

ABSTRACT

This study aimed to investigate factors effecting loan payment behaviors of Maerim Agricultural Cooperative Limited. A set of questionnaires was used for data collection administered with 335 members of Maerim Agricultural Cooperative Limited who could not pay a debt to the cooperative on time during 2014. They consisted of 45 groups that failed to keep an appointment for debt payment for once arid above. Obtained data were analyzed by using descriptive statistics, i.e. frequency, percentage, mean, and standard deviation.

Results of the study revealed that most of the respondents were female, 41-50 years old, elementary school graduates, and married. Their annual incomes earned from agricultural sector was 90,001-110,000 baht and most of them did not have incomes earned from non-agricultural sector. Their expenses on agricultural sector was not more than 50,000 baht per year whereas that of non-agricultural sector was 90,001-100,000 baht. There were two loans in institute and none unorganized institutes. A sum of loans of loans in institutes accounted for 700,000-1,000,000 baht; a loan of Maerim Agricultural Cooperative Limited was 100,001-400,000 baht. Most of the respondents had 3-4 household members and their agricultural land was not more than 10 rai in which it was their own land. They were members of the cooperative for 11-15 years and had a short-term loan for 400,001 – 700,000 baht with arrears for 100,001-400,000 baht. They got a short-term loan for agricultural purposes. Most of them did not have other arrear but they had other

(6)

loans aside from short-term loan. Most of the respondents had two loan contracts with the cooperative and they had mortgage securities.

The following factors found based on loan payment behavior of the respondents: there were a high level of accelerated debt follow up; a moderate level of loan utilization which was consistent with purposes; a low level of the purpose of loan request; and a low level of the consideration of credit provision.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร.อรุณี ยศบุตร ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ที่กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ตลอดระยะเวลาการทำการค้นคว้าเพื่อให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สมบูรณ์ ผู้วิจัยตระหนักรถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์ และขอ กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยศ สัมฤทธิ์สกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัดพงศ์ อวิโรจนานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ช่วยตรวจทาน ให้ข้อชี้แนะ ตลอดจนทำให้การค้นคว้าอิสระเล่มนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอบคุณนายชัชร์ สุเป็น ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด นางสาวทิพวรรณ เพพวงศ์ หัวหน้าฝ่ายบัญชีการเงินสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด และประธานกลุ่มทั้ง 45 กลุ่ม ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ ความสะดวกในการติดต่อประสานงานต่างๆ และความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ของสหกรณ์ เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ และขอบคุณสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การค้นคว้าเสร็จสมบูรณ์ และเกิดเป็นผลการศึกษาที่มีประโยชน์ต่อผู้อื่น

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอบคุณ บิดา มารดา ที่ได้สนับสนุนทุนการศึกษาและเคยเป็นกำลังใจ ตลอดมา และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่เคยเป็นกำลังใจและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงทำให้การค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ดวงสมร โปรา

พฤษภาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์งานวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 การตรวจสอบสาร	
แนวคิดทฤษฎีการบริโภคและการออมของคนส	7
แนวคิดทฤษฎีการบริโภคแบบรายได้เปรียบเทียบ	9
แนวคิดทฤษฎีการบริโภคที่สัมพันธ์กับรายได้ถาวร	10
แนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระ	11
แนวความคิดที่เกิดจากตัวลูกหนี้	11
หลักการบริหารและดำเนินงานสินเชื่อ	12
บทบาทของสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ	16
ปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรเป็นหนี้	18
การให้เงินกู้ของสหกรณ์การเกษตร	20
การให้เงินกู้แก่สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด	21
งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	22
กรอบแนวคิดงานวิจัย	25

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	27
สถานที่ดำเนินการวิจัย	27
ประชากรและการสัมภาษณ์	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	28
ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย	29
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	30
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืมของผู้ตอบแบบสอบถาม	
กับ สหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด	43
ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม	
ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด	48
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	54
สรุปผลการศึกษา	54
การอภิปรายผล	55
ข้อเสนอแนะ	56
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	56
บรรณาธิการ	57
ภาคผนวก	59
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	60
ภาคผนวก ข ประวัติผู้วิจัย	68

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 อัตราส่วนของการไม่ชำระเงินกู้ตามกำหนด ประจำปี 2556 – 2557	3
2 จำนวนสมาชิกที่ไม่ชำระเงินกู้ตามกำหนด ประจำปี 2556 – 2557	4
3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	30
4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกอายุ	31
5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	31
6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพสมรส	32
7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ในภาคการเกษตรต่อปี	32
8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้นอกภาคการเกษตรต่อปี	33
9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามค่าใช้จ่ายในภาคการเกษตรต่อปี	34
10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตรต่อปี	35
11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนสถาบันเงินกู้ในระบบ ทั้งหมด	35
12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนรายเงินกู้อกรอบ ทั้งหมด	36
13 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนเงินกู้ทั้งหมด จากสถาบันเงินกู้ในระบบ	36
14 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนเงินกู้ทั้งหมด จากเงินกู้อกรอบ	37
15 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนเงินกู้ทั้งหมด จากสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด	38
16 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนสมาชิกครัวเรือน	38
17 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดพื้นที่ทำการเกษตร	59
18 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะการถือครองที่ดิน แบบเช่า	39

ตารางที่	หน้า
19 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะการถือครองที่ดิน แบบของตนเอง	40
20 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิก ของ สหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด	41
21 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนเงินกู้ระยะสั้นที่กู้ยืมจาก สหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด (ปีการผลิต 2557)	41
22 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนเงินกู้ระยะสั้น ที่ค้างชำระจากสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด (ปีการผลิต 2557)	42
23 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวัตถุประสงค์การกู้ยืมเงิน	42
24 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหนี้สินภายนอกค้างชำระ (ปีการผลิต 2557)	43
25 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการกู้ยืมเงิน นอกเหนือจาก เงินกู้ระยะสั้นกับสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด	43
26 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนสัญญาเงินกู้ทั้งหมด ที่มี กับสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด	44
27 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหลักทรัพย์ค้ำประกัน การกู้ยืมเงิน กับสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด	44
28 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแมริม โดยรวม	45
29 ปัจจัยด้านการพิจารณาการให้สินเชื่อ	46
30 ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์การกู้ยืม	48
31 ปัจจัยด้านการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์การกู้ยืม	50
32 ปัจจัยด้านการติดตามเร่งรัดหนี้สิน	52

สารบัญภาพ

ภาพที่

1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

หน้า

26

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรมซึ่งเป็นอาชีพหลักทางเศรษฐกิจของสังคมไทยมาตั้งแต่เดิมทั้งยังเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไทย ทำเงินเข้าประเทศครั้งละมากๆ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเกษตรในสังคมไทยแม้ว่าชีวิตในปัจจุบันจะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีการแข่งขันกันในทางธุรกิจมากขึ้นความสำคัญของสาขาเกษตรกรรมก็ดูจะลดลงไป ต่างกับสาขาอื่นๆ ที่มีความสำคัญขึ้นมาแทนที่ ไม่ว่าจะเป็นสาขาระบบริการ การค้าพาณิชย์ต่างๆ เป็นต้น ดังจะเห็นได้จากการที่ภาครัฐนั้นมีนโยบายในการที่จะมุ่งเสริมสร้างศักยภาพในสาขาเหล่านี้อย่างไม่ขาดสาย แต่ในขณะเดียวกัน มาตรการเสริมสร้างศักยภาพทั้งหลายเหล่านี้ก็กลับให้เกิดผลที่กระทบกระเทือนต่อสิทธิประโยชน์ของ “เกษตรกร” ไปพร้อมๆ กันด้วย จึงทำให้เกิดการจัดตั้งสหกรณ์ การเกษตรในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตรรวมตัวกันจัดตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายที่เป็นสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น (ชีวิตและวัฒนธรรมไทยหมวดสังคมไทย)

สหกรณ์การเกษตรแห่งแรกได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2459 ชื่อว่า “สหกรณ์วัดจันทร์” ในจังหวัดพิษณุโลก เป็นสหกรณ์การเกษตรชนิดไม่จำกัด มีขนาดเล็กในระดับหมู่บ้านตั้งขึ้นในหมู่เกษตรกรที่มีรายได้ต่ำและมีหนี้สินมาก มีสมาชิกแรกตั้งจำนวน 16 คน มีทุนดำเนินงานจำนวน 3,080 บาท จากค่าธรรมเนียมแรกเข้า 80 บาท และเป็นทุนจากการกู้แบงค์สยามกัมมาล (ธนาคารไทยพาณิชย์ในปัจจุบัน) 3,000 บาทสหกรณ์การเกษตรดำเนินธุรกิจแบบอนุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวม โดยใช้หลักคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงามตามพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวม ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์

การจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรนั้นมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งขึ้น เนื่องจากในการประกอบอาชีพของเกษตรกร มักประสบปัญหาต่างๆ ที่สำคัญๆ อันได้แก่ การขาดแคลนเงินทุน เงินทุนที่ใช้ในการประกอบอาชีพไม่เพียงพอ ต้องกู้ยืมจากพ่อค้าหรือนายทุนในท้องถิ่น ซึ่งต้องเสียดอกเบี้ยแพง การขาดแคลนที่ดินทำกิน เกษตรกรบางรายมีที่ดินทำกินน้อย บางรายไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ต้องเช่าที่ดินผู้อื่นทำกิน โดยเสียค่าเช่าแพงและถูกเอาอดอาหารจากการเช่า ปัญหานี้เรื่องการ

ผลิต เกษตรกรขาดความรู้เกี่ยวกับการผลิตสมัยใหม่ที่ถูกต้อง เช่น การใช้ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ทำให้ผลผลิตที่ได้รับต่ำไม่คุ้มกับการลงทุนจากนั้นผลผลิตที่ได้มีมีคุณภาพ และไม่เป็นไปตามความต้องการของตลาด ขาดปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นและปัญหาด้านการตลาด เกษตรกรถูกเอาเปรียบในเรื่องการซื้ง ตวง วัด และมีความจำเป็นต้องจำหน่ายผลผลิตตามฤดูกาล เนื่องจากไม่มีที่เก็บรักษาผลผลิต จึงถูกกดราคาจากพ่อค้าเป็นเหตุให้มีรายได้เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว โดยปัญหาทางเศรษฐกิจข้างต้น มีผลกระทบต่อสังคมในชุมชน ทำให้คุณภาพชีวิตและฐานะความเป็นอยู่ต่ำกว่าคนประกอบอาชีพอื่น ขาดการศึกษา การอนามัย และขาดความปลอดภัยในทรัพย์สินซึ่งจากปัญหาที่เกษตรกรประสบอยู่ทั่วไป เป็นเรื่องยากที่เกษตรกรแต่ละคนจะแก้ปัญหาได้สำเร็จตามลำพัง หนทางที่จะสำเร็จได้ โดยเกษตรกรจะต้องร่วมมือกันแก้ปัญหา โดยการรวมกลุ่มกันเป็นสหกรณ์และจดทะเบียนให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ทั้งนี้เพราระสหกรณ์สามารถช่วยแก้ปัญหาด้านต่างๆ ได้ดังนี้

1. ธุรกิจการซื้อ คือ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เมล็ดพืช และสิ่งของที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิก โดยจะสำรวจความต้องการของสมาชิกก่อน แล้วสหกรณ์จะเป็นผู้จัดหามาจำหน่ายต่อไป ซึ่งการรวมซื้อในปริมาณมาก จะทำให้ซื้อได้ในราคาที่ต่ำลง และเมื่อถึงสิ้นปีหากสหกรณ์มีกำไรก็จะนำเงินจำนวนนี้มาเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกด้วย
2. ธุรกิจขายหรือการรวบรวมผลผลิต ให้แก่สมาชิกทำให้มีอำนาจการต่อรองมากขึ้น ผลผลิตจะขายได้ในราคางสูง สมาชิกไม่ถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าในเรื่องการซื้ง ตวง วัด หรือถูกกดราคาในการรับซื้อผลผลิต
3. ธุรกิจธนกิจ (สินเชื่อ)

3.1 การให้เงินกู้ เมื่อเกษตรกรรวมตัวกันเป็นสหกรณ์สามารถสร้างความเชื่อถือให้กับสถาบันการเงิน หน่วยงานของทางราชการและบุคคลทั่วๆ ไป โดยสหกรณ์จะจัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำมาให้สมาชิกกู้ไปลงทุนเพื่อการเกษตร ซึ่งสหกรณ์จะพิจารณาจากแผนดำเนินการหรือแผนการใช้เงินกู้ของสมาชิกประกอบการให้เงินกู้ เช่น สหกรณ์อาจให้เงินกู้แก่สมาชิกเพื่อนำไปซื้อสุดภาระเกษตรค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในครอบครัว หรือเพื่อนำไปบุกเบิกปรับปรุงที่ดิน หรือจัดซื้อที่ดินการเกษตร ในกรณีที่สมาชิกไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีน้อยไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร

3.2 การรับฝากเงิน เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักและเห็นคุณค่าประโยชน์ของการออมทรัพย์ และเพื่อเป็นการระดมทุนในสหกรณ์ สหกรณ์จะรับเงินฝากจากสมาชิก 2 ประเภท คือ เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากประจำ โดยสหกรณ์จะจ่ายดอกเบี้ยในอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์

4. ธุรกิจการส่งเสริมอาชีพและบริการ สหกรณ์อาจจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ทางด้านการเกษตรอยให้ความรู้และคำแนะนำทางด้านการเกษตร หรืออาจขอความร่วมมือจากหน่วยราชการอื่น ในการให้คำปรึกษาแนะนำให้สมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจในหลักวิชาการแผนใหม่

ตลอดจนการวางแผนการผลิตให้สามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและปริมาณตรงกับความต้องการของตลาด นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้กลุ่มแม่บ้านสหกรณ์ทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2557: ระบบออนไลน์)

สหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด พัฒนามาจากสหกรณ์นักไม่จำกัดสินใช้ได้ด้วยเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ปี 2511 เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2514 ในประเภทสหกรณ์การเกษตร ทะเบียนเลขที่ 349/11677 ได้เริ่มเปิดดำเนินการจริงๆ ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2514 สหกรณ์ การเกษตรแม่ริม จำกัด พื้นที่ดำเนินงานครอบคลุมท้องที่ทุกตำบลของอำเภอแม่ริม เมื่อเริ่มจดทะเบียนเป็นสหกรณ์การเกษตรมีสมาชิกจำนวน 214 คน ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 3,858 คน ประกอบด้วย สมาชิกเพศชาย 1,676 คน และสมาชิกเพศหญิง 2,182 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557)

สหกรณ์ได้ดำเนินธุรกิจแบบเบนกประสงค์ครบวงจร โดยบริการธุรกิจต่างๆ แก่สมาชิก ประกอบด้วย ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจบริการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย (วัสดุการเกษตร) ธุรกิจรวบรวมผลิตผล (ถั่วเหลืองและข้าว) และธุรกิจเงินรับฝาก

สหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด มีธุรกิจหลักคือธุรกิจสินเชื่อ โดยสหกรณ์แบ่งการกู้ยืมเงินออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ เงินกู้ระยะสั้น ระยะเวลาในการชำระ 1 ปี วงเงินไม่เกิน 100,000 บาท (เป็นเงินกู้เพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทางด้านการเกษตร) เงินกู้ระยะปานกลาง ระยะเวลาในการชำระ 3 – 5 ปี และเงินกู้ระยะยาว ระยะเวลาในการชำระ 5 – 15 ปี (เป็นเงินกู้เพื่อการลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร) (สหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด, 2557)

ในช่วงปี 2556 – 2557 พบร่องรอยอัตราส่วนของการไม่ชำระเงินกู้ตามกำหนด ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญโดยในปี 2557 มีการไม่ชำระเงินกู้ตามกำหนด จากสมาชิก สหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด มากกว่า ปี 2556 ดูได้จากอัตราส่วนของการไม่ชำระเงินกู้ตามกำหนด ในตาราง ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 อัตราส่วนของการไม่ชำระเงินกู้ตามกำหนด ประจำปี 2556 – 2557

ปี	อัตราส่วนของการไม่ชำระเงินกู้ตามกำหนด (ร้อยละ)		
	สั้น	ปานกลาง	ยาว
2556	44%	16.45%	5.83%
2557	49.41%	20%	6.71%

ที่มา: สหกรณ์การเกษตรแม่ริมจำกัด (2557)

และในช่วงปี 2556 – 2557 พบร้าจำนวนสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด ที่ไม่ชำระเงินกู้ตามกำหนด มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญโดยในปี 2557 มีจำนวนสมาชิกที่ไม่ชำระเงินกู้ตามกำหนดมากกว่า ปี 2556 ดูได้จากจำนวนสมาชิกที่ไม่ชำระเงินกู้ตามกำหนดในตาราง ได้ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนสมาชิกที่ไม่ชำระเงินกู้ตามกำหนด ประจำปี 2556 – 2557

ปี	จำนวนสมาชิกที่ไม่ชำระเงินกู้ตามกำหนด (ราย)		
	สัม	ปานกลาง	ราย
2556	302 ราย	145 ราย	138 ราย
2557	335 ราย	164 ราย	151 ราย

ที่มา: สหกรณ์การเกษตรแมริมจำกัด (2557)

จากทั้ง 2 ตารางข้างต้นพบว่า อัตราส่วนของการไม่ชำระเงินกู้ตามกำหนดและจำนวนสมาชิกที่ไม่ชำระเงินกู้ตามกำหนด ของเงินกู้ระยะสั้นนั้นมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นในปริมาณมากกว่าเงินกู้ระยะปานกลางและระยะยาว

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายคืนเงินกู้ยืมของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัดปี 2557 เนื่องจากมีอัตราส่วนของการไม่ชำระเงินกู้ตามกำหนดเพิ่มมากที่สุดและมีจำนวนสมาชิกที่ไม่ชำระเงินกู้ตามกำหนดมากที่สุด โดยการศึกษาครั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลทำให้สมาชิกไม่สามารถชำระคืนเงินกู้แก่สหกรณ์ตรงตามกำหนด ซึ่งจะเป็นผลทำให้สหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการกำหนดนโยบายด้านสินเชื่อโดยเฉพาะด้านหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อและนโยบายการเร่งรัดหนี้สินของสมาชิกที่ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด ซึ่งจะเป็นการลดปัญหาหนี้เงินกู้ค้างชำระของสหกรณ์ให้ลดลง อันจะเป็นผลทำให้ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ดีขึ้น

วัตถุประสงค์งานวิจัย

ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด
ปี 2557

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืมของสหกรณ์การเกษตรแม่ริมจำกัด
ปี 2557
- สหกรณ์สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการอนุมัติ
สินเชื่อและการติดตามหนี้สินของสหกรณ์ได้

ขอบเขตของการวิจัย

- ขอบเขตด้านพื้นที่
สหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่
- ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ใช้ข้อมูลจำนวนสมาชิกที่ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ระยะสั้นตรงตามกำหนดของสหกรณ์
การเกษตรแม่ริม จำกัด จากรายงานประจำปี 2557 และทำการสุ่มตัวอย่างจากสมาชิกที่ไม่สามารถ
ชำระคืนเงินกู้ตั้งแต่ปี 2557 จนถึงปี 2557

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืมของสมาชิกสหกรณ์
การเกษตรแม่ริม จำกัด อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นตัวแปรต้น
และตัวแปรตาม รวมทั้งศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการชำระเงินกู้ที่ไม่ตรง
ตามกำหนด

นิยามศัพท์

สหกรณ์การเกษตร หมายถึง องค์การที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรรวมกันจัดตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

การเกษตร หรือ การเกษตรกรรม หมายถึงการเพาะปลูกพืชต่างๆ รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์ และการประมง ผู้ที่ทำการเกษตรนั้น การเรียกว่า เกษตรกร ส่วนคำว่า กสิกร นั้นหมายถึงผู้ที่ทำการกสิกรรม คือผู้ที่ปลูกพืชเพียงอย่างเดียว เช่น ชาวไร่ ชาวนา ชาวสวน

สมาชิกสหกรณ์ หมายถึง ผู้มีสิทธิและมีส่วนร่วมในสหกรณ์การเกษตรนั้น

การใช้สินเชื่อตามวัตถุประสงค์ หมายถึง การนำเงินกู้ที่ได้จากสหกรณ์ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ทำไว้กับสหกรณ์ ประกอบด้วย กู้เพื่อการผลิตเกษตร การบริโภค สร้างและต่อเติมบ้าน ซื้อยานพาหนะและชำรุดหนี้สินเดิม เป็นต้น

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษาของสมาชิก สถานภาพการสมรส รายได้รวม รายจ่ายรวม จำนวนสถาบันที่เป็นหนี้ จำนวนเงินกู้ของสหกรณ์ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ของสมาชิก ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิก ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตร และลักษณะการถือครองที่ดินเพื่อการเกษตรของสมาชิก

ปัจจัยด้านสถาบัน หมายถึง วัตถุประสงค์การกู้ยืมเงินของสมาชิก การใช้สินเชื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ การติดตามเร่งรัดหนี้สิน

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การจัดการคุณภาพลูกหนี้ ของสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด ได้นำแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้ ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีการบริโภคและการออมของเคนส์
2. แนวคิดทฤษฎีการบริโภคแบบรายได้เปรียบเทียบ
3. แนวคิดทฤษฎีการบริโภคที่สมพันธ์กับรายได้ถาวร
4. แนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระ
5. แนวความคิดที่เกิดจากตัวลูกหนี้
6. หลักการบริหารและดำเนินงานสินเชื่อ
7. บทบาทของสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ
8. ปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรเป็นหนี้
9. การให้เงินกู้ของสหกรณ์การเกษตร
10. การให้เงินกู้แก่สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด
11. งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
12. กรอบแนวคิดงานวิจัย

แนวคิดทฤษฎีการบริโภคและ

การออมของเคนส์

จอห์น เมนาร์ด เ肯ส์ (John Maynard Keynes) นักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษได้สร้างทฤษฎีเกี่ยวกับการบริโภคเพื่ออธิบายว่า “การบริโภคขึ้นอยู่กับรายได้ที่อยู่ในมือบุคคล” คือ เมื่อบุคคลมีรายได้เพิ่มขึ้นก็จะบริโภคมากขึ้น แต่ถ้ารายได้ลดลงการบริโภคก็จะลดลงด้วย ตัวอย่างพึงชี้นับการบริโภคขึ้นอยู่กับรายได้ ต่อไปนี้ (รัตนานา สายคณิต, 2537: 50)

$$C = f(Y)$$

โดยให้

C = รายจ่ายบริโภค (Consumption)

Y = รายได้ (Income)

พิงก์ชั้นการบริโภค (The Consumption Function)

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคกับรายได้และการออม การบริโภคนับว่าเป็นส่วนสำคัญที่สุด เพราะบุคคลหารายได้มาเพื่อใช้จ่ายในการบริโภค และการที่จะทราบถึงการเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายในการลงทุน จะมีผลต่อรายได้และการร่วงงานอย่างไร จำเป็นจะต้องทราบว่าเมื่อรายได้เปลี่ยนแปลงไปจะทำให้การบริโภคเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ด้วยเหตุดังกล่าว เคนส์ จึงได้สร้างพิงก์ชั้นการบริโภคขึ้นมาอธิบาย โดยมีข้อสมมติอยู่ 2 ประการคือ

1.1 ให้มีรายได้อยู่ในระดับหนึ่งซึ่งการใช้จ่ายในการบริโภคเท่ากับรายได้ที่อยู่ในเมือง และถ้ารายได้ต่ำกว่าระดับนี้ การใช้จ่ายบริโภคจะสูงกว่ารายได้ที่อยู่ในเมือง ในทางตรงข้าม ถ้าระดับรายได้สูงกว่าระดับการใช้จ่ายแล้ว การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคก็จะต่ำกว่ารายได้ที่อยู่ในเมืองด้วย

1.2 เมื่อรายได้เพิ่มขึ้น ผู้บริโภคโดยทั่วไปจะใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเพิ่มขึ้นแต่การเพิ่มขึ้นของการบริโภคนี้จะเพิ่มน้อยกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งส่วนที่เหลือจากการบริโภคก็จะเก็บออมไว้ ดังนั้น เมื่อรายได้เพิ่มขึ้นก็จะทำให้การบริโภคเพิ่มขึ้นและการเก็บออมก็เพิ่มขึ้นด้วย

เคนส์ กล่าวว่า รายได้ที่ใช้จ่ายได้ (Disposable Income) เป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดในการกำหนดรายจ่ายเพื่อการบริโภค ดังนั้นเมื่อสมมติให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่พิงก์ชั้นการบริโภคจึงขึ้นอยู่กับรายได้ที่ใช้จ่ายได้แต่เพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ก่อนที่จะศึกษาถึงลักษณะสำคัญของทฤษฎีการบริโภคของเคนส์ ผู้ศึกษาควรทำความเข้าใจกับคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องการการบริโภคและการออม 4 คำ ดังนี้

ความโน้มเอียงถัวเฉลี่ยในการบริโภค (Average Propensity to Consume: APC) หมายถึง อัตราส่วนระหว่างรายจ่ายเพื่อการบริโภคต่อรายได้ที่ใช้จ่ายได้ ซึ่งบอกให้ทราบถึงสัดส่วนของการบริโภค ณ แต่ละระดับรายได้ต่างๆ ดังสูตร $APC = C / Yd$

ความโน้มเอียงส่วนเพิ่มในการบริโภค (Marginal Propensity to Consume: MPC) หมายถึง อัตราส่วนระหว่างการเปลี่ยนแปลงในรายจ่ายเพื่อการบริโภค ต่อการเปลี่ยนแปลงในรายได้ที่ใช้จ่ายได้ นั่นคือ เป็นการวัดค่าของการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของรายได้ 1 หน่วย ดังสูตร $MPC = \Delta C / \Delta Yd$

ความโน้มเอียงถัวเฉลี่ยในการออม (Average Propensity to Save: APS) หมายถึง อัตราส่วนระหว่างจำนวนเงินออมต่อรายได้ที่ใช้จ่ายได้ ซึ่งบอกให้ทราบถึงสัดส่วนของการออม ณ แต่ละระดับรายได้ต่างๆ โดยที่ $APS = S / Yd$ $MPS = \Delta S / \Delta Yd$

ความโน้มเอียงส่วนเพิ่มในการออม (Marginal Propensity to Save: MPS) หมายถึง อัตราส่วนระหว่างการเปลี่ยนแปลงในจำนวนเงินออม ต่อการเปลี่ยนแปลงในรายได้ที่ใช้จ่ายได้ นั่นคือ เป็นการวัดค่าของการออมที่เปลี่ยนแปลงไปอันเนื่องมาจาก การเปลี่ยนแปลงของรายได้ 1 หน่วย

ลักษณะสำคัญของทฤษฎีการบริโภคของ Keynes

1. ระดับรายจ่ายเพื่อการบริโภคแปรผันตรงกับระดับรายได้ที่ใช้จ่ายได้ หมายความว่า เมื่อรายได้ที่ใช้จ่ายได้เพิ่มขึ้น ระดับการบริโภคจะสูงขึ้นด้วย
2. แม้ว่าระดับรายได้จะมีค่าเท่ากับศูนย์ หรือผู้บริโภคไม่มีรายได้เลย โดยรวมชาติแล้ว ผู้บริโภคก็ยังคงต้องมีการบริโภคอยู่ระดับหนึ่ง สามารถแสดง ความสัมพันธ์ ระหว่างการบริโภคกับรายได้ที่ใช้จ่ายได้ในรูปสมการเส้นตรง ดังนี้

$$C = a + bY_d$$

โดย	C	= การใช้จ่ายในการบริโภค	7
	Y_d	= รายได้ที่มีอยู่ในมือของบุคคล	
	A	= การใช้จ่ายเพื่อบริโภคต่ำสุดโดยไม่มีความสัมพันธ์กับรายได้	
	B	= การเปลี่ยนแปลงของผู้บริโภคเมื่อรายได้เปลี่ยนแปลงได้	

แนวคิดทฤษฎีการบริโภคแบบรายได้เปรียบเทียบ

เป็นทฤษฎีการบริโภคตามแนวคิดของ JAMES Duesenberry กล่าวคือ การบริโภคไม่ได้มีความสัมพันธ์เฉพาะกับรายได้สมบูรณ์เท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์กับรายได้เปรียบเทียบ (Relative Income) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2554: ระบบออนไลน์)

ซึ่งพื้นฐานของข้อสมมุติฐานใน 2 ลักษณะที่มีอิทธิพลต่อการบริโภค คือ

1. พฤติกรรมการบริโภคของบุคคลแต่ละบุคคลจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับกันหรือมีอิทธิพลต่อกันมากกว่าที่จะเป็นอิสระต่อกัน โดยบุคคลแต่ละบุคคลจะทำการเปรียบเทียบรายได้ของตนเองกับบุคคลอื่นๆ กล่าวคือบุคคลที่เป็นผู้บริโภคนั้นจะพยายามรักษามาตรฐานการครองชีพของตนให้ใกล้เคียงกับมาตรฐานการครองชีพโดยเฉลี่ยในสังคม เช่น ผู้บริโภคที่เป็นชาวไทยใหญ่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกันกับผู้บริโภคชาวบ้านพื้นเมืองภาคเหนือที่มีรายได้ต่ำ ชาวไทยใหญ่จะมีพฤติกรรมการบริโภคเลียบแบบชาวพื้นเมืองภาคเหนือที่มีรายได้ต่ำเหมือนกัน และชาวไทยใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ชาวบ้านพื้นเมืองมีรายได้สูง พฤติกรรมการบริโภคของชาวไทยใหญ่ก็จะเลียนแบบชาวบ้านพื้นเมืองที่มีรายได้สูงเช่นกัน

2. การบริโภคในปัจจุบันถูกกำหนดจากการบริโภคในอดีตหรือข้อมูลกับรายได้เปรียบเทียบ กล่าวคือ บุคคลจะพยายามรักษามาตรฐานการบริโภคกับระดับรายได้สูงสุดที่เคยได้รับมาก่อน

หมายความว่าเมื่อได้ที่รายได้ของตนเองลดต่ำกว่ารายได้สูงสุดที่เคยได้รับมาก่อน ผู้บริโภคจะไม่ค่อยลดระดับการบริโภคของตนลงมากนัก เพราะมีความเชื่อมั่นในระดับการบริโภคเดิมอยู่แล้ว แสดงว่าเมื่อรัดดับรายได้ต่ำจะมีแนวโน้มในการบริโภคลดลง

แนวคิดทฤษฎีการบริโภคที่สัมพันธ์กับรายได้ถาวร

ทฤษฎีนี้เป็นของ Milton Friedman ซึ่งถูกกล่าวในผลงานวิจัยเรื่อง A Theory of Consumption Function เมื่อปี ค.ศ. 1957 ซึ่ง Friedman เป็นนักเศรษฐศาสตร์ท่านหนึ่งที่มีความคิดขัดแย้งกับ John Maynard Keynes ที่ว่าค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งจะขึ้นอยู่กับระดับรายได้สมบูรณ์ในช่วงเวลาหนึ่ง แต่ Friedman เชื่อว่าครัวเรือนจะมีพฤติกรรมในการจัดสรรรายได้เพื่อการบริโภคโดยอิงกับรายในระยะยาว ที่คาดว่าจะได้รับมากกว่า ทั้งนี้เขาได้กำหนดให้รายได้ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือรายได้ถาวร เช่น เงินเดือน และรายได้ชั่วคราว เช่น ได้โบนัส ถูกห่วย พ่อแม่ให้มา เป็นต้นและกำหนดให้ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคประกอบไปด้วย 2 ส่วน ด้วยกัน คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคถาวร และค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคชั่วคราว (สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2554: ระบบออนไลน์)

สามารถเขียนในรูปสมการความสัมพันธ์ได้เป็น

Y	$= Y^T + Y^P$
C	$= C^T + C^P$
โดยที่	Y คือ รายได้ที่เกิดขึ้นจริงในช่วงเวลาหนึ่ง
	Y^T คือ รายได้ชั่วคราว
	Y^P คือ รายได้ถาวร
	C คือ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคที่เกิดขึ้นจริงในช่วงเวลาหนึ่ง
	C^T คือ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคชั่วคราว
	C^P คือ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคถาวร

Friedman เชื่อว่ารายได้ชั่วคราวซึ่งเป็นรายได้ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดฝันในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง มีค่าเป็นได้ทั้งบวกหรือลบ แต่ในระยะยาวแล้วรายได้ส่วนนี้จะหักกลบลงกันพอดี ดังนั้นในระยะยาว รายได้ที่เกิดจริงในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งจะมีเฉพาะส่วนของรายได้ถาวรเท่านั้น ตามแนวคิดของ Friedman รายได้ถาวร หมายถึง มูลค่าปัจจุบันของรายได้เฉลี่ยระยะยาวที่คาดว่าจะได้รับจาก

สินทรัพย์ที่เป็นมนุษย์ และสินทรัพย์ที่ไม่ใช่มนุษย์ ซึ่งในระยะยาว รายได้ถาวรในเวลาใดเวลาหนึ่ง จะเท่ากับรายได้ถาวรในอดีต

แนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อ การเป็นหนี้ค้างชำระ

แนวความคิดสำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระสามารถสรุปสาเหตุของ การเกิดซึ่ง มาจาก 2 ปัจจัยใหญ่ คือ ปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน (กิตติพงษ์ กิตติบุตร, 2551)

1. ปัจจัยภายนอก คือ ปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ซึ่งหากเกิดการเปลี่ยนแปลงในปัจจัย ดังกล่าวก็จะส่งผลกระทบต่อการชำระหนี้ของลูกหนี้ของลูกหนี้ประกอบด้วย เช่น ภาวะเศรษฐกิจ ตกต่ำ การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐ อัตราดอกเบี้ย ภัยธรรมชาติ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ คาดคิด ซึ่งจะส่งผลต่อรายได้ของผู้กู้และการชำระหนี้

2. ปัจจัยภายใน คือ ปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในสถาบันการเงินที่เป็นผู้ปล่อยสินเชื่อซึ่งสามารถ ควบคุมการเปลี่ยนแปลงได้ การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยอาจทำให้ผู้กู้รับภาระดอกเบี้ยที่ เปลี่ยนไปด้วย อาจเกิดความเสี่ยงในการชำระหนี้คืนมากขึ้น การติดตามหนี้ของธนาคารและสถาบัน การเงินไม่มีประสิทธิภาพ การประเมินราคา หลักทรัพย์ไม่เหมาะสม ทำให้ผู้กู้ได้รับอนุมัติงินที่สูง เกินไป ซึ่งมีหลักทรัพย์ค้ำประกันไม่คุ้มกับมูลหนี้ทำให้ผู้กู้ไม่คำนึงถึงการสูญเสียหลักทรัพย์ที่ได้ค้ำ ประกันไว้ และการบริหารและการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อไม่รอบคอบและไม่มีการกลั่นกรองที่ดี ทำให้ การดำเนินงานผิดพลาด (กิตติพงษ์ กิตติบุตร, 2551)

แนวความคิดที่เกิดจากตัวลูกหนี้

แนวความคิดที่เกิดจากตัวลูกหนี้ได้แก่ (กิตติพงษ์ กิตติบุตร, 2551)

1. การที่ลูกหนี้ทำการค้าเกินตัวมีความคาดหวังในธุรกิจมาเกินไปทำให้มีอัตราดอกเบี้ยสูง หรือขาดทุนในธุรกิจ ทำให้เกิดความผิดพลาดในการชำระหนี้คืน

2. ลูกหนี้มีเจตนาไม่ยอมชำระหนี้ หรือนำเงินไปชำระหนี้ภายนอก ที่ลูกหนี้เป็นหนี้สินอยู่ ซึ่ง แทนที่จะนำมาชำระคืนจากสถาบันที่ลูกหนี้กู้ยืมมา

3. ลูกหนี้นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงิน เช่น นำเงินไปเก็บกำไร เมื่อเกิดการ เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ อาจทำให้การเก็บกำไรมีความคลาดเคลื่อนจากที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ได้ส่งผล ต่อการชำระหนี้คืน

4. ลูกหนี้มีการใช้จ่ายเงินอย่างไม่รอบคอบ ขาดการวางแผน ทำให้ใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือย

5. ลูกหนี้เจ็บป่วยเรื้อรัง ทุพพลภาพหรือถึงแก่กรรม ส่งผลต่อการผ่อนชำระหนี้
6. การเปลี่ยนงาน การย้ายที่อยู่ ปัญหาทางด้านครอบครัว หรือการถูกเลิกจ้าง ส่งผลต่อการผ่อนชำระหนี้ที่กู้ยืมมา
7. การเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร เป็นผลให้การดำเนินงานของธุรกิจหยุดชะงัก การตัดสินใจในการดำเนินงานต่างๆ ไม่รวดเร็ว

หลักการบริหารและดำเนินงานสินเชื่อ

หลักสำคัญในการบริหารงานสินเชื่อของสถาบันการเงิน (ในฐานะผู้ให้กู้) โดยทั่วไปแล้วจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ประการคือ (พิชญ์ นิตย์เสมอ, 2538: 40-42)

1. ความมั่นคง (Security) คือ หลักประกันการชำระคืนเงินกู้ของสถาบัน
2. สภาพคล่อง (Liquidity) คือ การสามารถใช้ส่วนของสภาพคล่องของสถาบันการเงิน
3. ผลประโยชน์ (Profitability) คือ ขีดความสามารถในการทำกำไรจากสินทรัพย์ที่ถือตั้งนั้น องค์ประกอบทั้ง 3 ประการข้างต้น จึงเกี่ยวกันอย่างใกล้ชิดกับการกระจาย (สัดส่วน) การลงทุนในสินทรัพย์แต่ละประเภท (Portfolio Of Assets) เพื่อลดความเสี่ยงและคาดหวังผลตอบแทนที่แตกต่างกันไปตามภาวะตลาดนอกเหนือจากเงินสด อาคาร สิ่งปลูกสร้าง และภพลักษณ์/พจน์ ของสถาบันการเงินแล้วยอดหนี้คงเหลือ หรือการเข้าไปถือหุ้นในสถาบันที่เป็นนิติบุคคล เหล่านี้มีผลกระทบต่อการจัดการด้านสภาพคล่องและขีดความสามารถในการทำกำไรให้กับสถาบันการเงินซึ่งจำเป็นต้องอาศัยบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านหลายสาขา

1. คำจำกัดความของสินเชื่อ

สินเชื่อ (Credit) หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งหรือธุรกิจหนึ่งมอบความเชื่อถือความไว้วางใจให้แก่บุคคล หรือธุรกิจหนึ่งให้ได้รับเงินค่าสินค้า หรือการบริการไปใช้บริโภคหรือไปดำเนินธุรกิจต่อไปก่อน โดยมีข้อผูกพันหรือสัญญาต่อ กันไว้ว่าจะชำระคืนเงิน ชำระค่าสินค้าหรือเงินบริการให้แก่ผู้ให้เครดิต (เจ้าหนี้) ในวันใดวันหนึ่งในอนาคตตามจำนวนเงินและระยะเวลาที่ได้กำหนดหรือตกลงไว้แน่นอน

2. องค์ประกอบของสินเชื่อ

1. ผู้ให้เครดิต (เจ้าหนี้) มีข้อผูกพันที่จะให้ผู้รับเครดิต (ลูกหนี้) ได้รับเงินสินค้าหรือบริการไปใช้หรือนำไปประกอบธุรกิจก่อน โดยยังไม่ต้องชำระเงินในขณะนั้น

2. ผู้รับเครดิต (ลูกหนี้) มีข้อผูกพันที่จะต้องชำระคืนเงิน ชำระค่าสินค้า หรือบริการให้แก่ ผู้ให้เครดิต (เจ้าหนี้) ตามจำนวนและระยะเวลาที่ได้ตกลงกันไว้ในวันได้วันหนึ่งในอนาคตที่แน่นอน แล้ว
3. ข้อตกลงหรือสัญญาของบุคคลสองฝ่าย คือผู้ให้เครดิต (เจ้าหนี้) และผู้รับเครดิต (ลูกหนี้)

3. ความสำคัญของสินเชื่อ

สินเชื่อมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจ ดังต่อไปนี้

1. ช่วยบำบัดหรือสนองความต้องการของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการในด้านบริโภค และอุปโภคด้วยกันทั้งนั้น สินเชื่อก่อให้เกิดการตัดสินใจในการบริโภค โดยคำนึงถึงความสามารถชำระหนี้ในอนาคต อาจกล่าวได้ว่าสินเชื่อช่วยทำหน้าที่ของสังคม
2. ช่วยก่อให้เกิดเงินออมและแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สินเชื่อเป็นอาชีพที่สร้างความมั่งมีและมั่นคงได้ จึงมีผู้เก็บเงินออมเพื่อนำไปให้ผู้อื่นที่เดือดร้อนนำเงินไปประกอบธุรกิจ โดยได้รับผลตอบแทนจากการเสี่ยงภัยในรูปของดอกเบี้ย ปัจจุบันมีธุรกิจที่ประกอบธุรกิจการเงินมากมาย เช่น ธนาคาร บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ต่างๆ เป็นต้น
3. ช่วยส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจให้ดีขึ้น สินเชื่อทำให้ประชาชนซึ่งปกติมีความต้องการในด้านบริโภคและอุปโภค มีอำนาจซื้อจึงก่อให้เกิดความพยายามในการแข่งขันผลิต และการบริการ ต่างๆ มากขึ้น เป็นการสร้างงานและเป็นเครื่องช่วยให้การว่างงานน้อยลง
4. ช่วยธุรกิจให้มีเงินทุนในการดำเนินงานมากขึ้น สามารถขยายการผลิตและการบริการ สนองความต้องการของประชาชนได้เพียงพอ ช่วยให้ธุรกิจได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนสูงขึ้น

4. ประเภทสินเชื่อ

สินเชื่อสามารถแบ่งได้หลายประเภทในแต่ละแนวความคิดของ ผู้ให้เครดิต ผู้รับประโยชน์ นักเศรษฐศาสตร์ ผู้บริหารการเงิน และผู้ทำกิจการที่เกี่ยวข้องต่างๆ ซึ่งพอกลุ่มที่สำคัญๆ มีดังต่อไปนี้ (เทคนิคการจัดทำและวิเคราะห์เงินกู้ระยะยาวธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)

1. แบ่งประเภทตามนักเศรษฐศาสตร์ หรือผู้บริหารการคลังของประเทศไทย
  - 1.1 สินเชื่อภาครัฐบาล หมายถึง รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐกู้ยืมเงินหรือซื้อ สินค้า หรือบริการเป็นสินเชื่อเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานสาธารณะประโยชน์ตามโครงการต่างๆ
  - 1.2 สินเชื่อภาคเอกชน หมายถึง การกู้ยืมเงินหรือซื้อสินค้าหรือบริการเป็นเงินเชื่อ โดยบุคคลธรรมดานิติบุคคล หรือธุรกิจเอกชนต่างๆ เพื่อใช้จ่ายส่วนตัวหรือดำเนินธุรกิจเพื่อแสวงหากำไร เป็นผลตอบแทน

2. แบ่งเป็นประเภทตามประเภทของผู้ให้เครดิต
  - 2.1 สินเชื่อจากสถาบันการเงิน เช่น ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ
  - 2.2 สินเชื่อจากสถาบันที่มิใช่สถาบันการเงิน เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์หรือเงินบำนาญ

บำนาญของลูกจ้างหรือราชการ เป็นต้น
  - 2.3 สินเชื่อจากรัฐบาล เช่น สำนักงานเงินกู้เพื่อส่งเสริมการค้าของคนไทยกระ功劳 พาณิชย์ สำนักงานอนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม กระทรวงอุตสาหกรรม
3. ประเภทตามวัตถุประสงค์การใช้เครดิต
  - 3.1 สินเชื่อเพื่อการบริโภค เช่น สินเชื่อส่วนบุคคล และการขายเงินเชื่อ
  - 3.2 สินเชื่อเพื่อการลงทุน เช่น สินเชื่อเพื่อการลงทุนก่อสร้างโรงงาน
  - 3.3 สินเชื่อเพื่อธุรกิจการค้า ได้แก่สินเชื่อเพื่อการซื้อขายสินค้าแก่กันและกันเพื่อนำไปขายต่อให้แก่ผู้บริโภค ผู้ใช้ ได้แก่ ผู้ผลิต ผู้ขายส่ง ผู้ขายปลีก เป็นต้น
  - 3.4 สินเชื่อเพื่อการเกษตร ได้แก่ สินเชื่อที่ให้เกษตรกรเพื่อนำไปลงทุนหรือใช้จ่ายเพื่อการเกษตร
  - 3.5 สินเชื่อเพื่อธุรกิจสังหาริมทรัพย์ เช่น สินเชื่อเพื่อธุรกิจที่ดิน หรือเพื่อการเคหะ
4. แบ่งประเภทตามระยะเวลาชำระคืน
  - 4.1 สินเชื่อระยะสั้น ชำระคืนภายใน 1 ปี
  - 4.2 สินเชื่อระยะปานกลาง ชำระคืนตั้งแต่เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 3 – 5 ปี
  - 4.3 สินเชื่อประเภทเพื่อเรียก ชำระคืนทันทีเมื่อผู้ให้เครดิตเรียกร้องให้ชำระโดยทางปฏิบัติ ผู้ให้เครดิตจะแจ้งให้ทราบล่วงหน้าหนึ่งวัน หรือตามสมควรเพื่อลูกหนี้ได้เตรียมการทัน
5. แบ่งประเภทตามองค์กรของผู้ให้กู้
  - 5.1 สินเชื่อนอกระบบ เช่น นายทุนเงินกู้
  - 5.2 สินเชื่อในระบบ เช่น สถาบันการเงินต่างๆ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ต่างๆ สหกรณ์ ต่างๆ เป็นต้น
5. หลักการดำเนินงานสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร
  1. วัตถุประสงค์ของการให้สินเชื่อแก่สมาชิก สหกรณ์จะให้บริการสินเชื่อแก่สมาชิก 1 ปี เพื่อวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ประการ คือ
    - 1.1 สินเชื่อเพื่อการผลิต หมายถึงสินเชื่อระยะสั้นซึ่งโดยปกติจะชำระคืนภายใน 1 ปี ในกรณีมีเหตุพิเศษไม่เกิน 1.5 ปี เงินกู้ระยะสั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1.1.1 เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลผลิตหลัก หมายถึง เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงาน สหกรณ์ที่มีลักษณะการผลิตอย่างเดียวกัน และโดยปกติเริ่มลงมือทำในเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน สำหรับถูกผลิตหนึ่งๆ ซึ่งเรียกว่า “เงินกู้สั้นหลัก”

1.1.2 เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลผลิตอื่น เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานใน การเกษตรตามแผนงานการผลิต สำหรับถูกผลิตหนึ่งๆ นอกจากผลผลิตซึ่งเรียกว่า “เงินกู้สั้นอื่น”

1.2 สินเชื่อเพื่อการลงทุน หมายถึงเงินกู้เพื่อการลงทุนในสินทรัพย์เกษตร ซึ่งโดยปกติ ให้ประโยชน์ได้เกินกว่าถูกผลิตหนึ่งๆ โดยปกติทั่วไปสามารถชำระบนี้คืนได้ภายใน 1 ปี หรือใน กรณีที่มีเหตุพิเศษไม่เกิน 5 ปี ซึ่งเรียกว่า “เงินกู้ระยะปานกลาง”

2. หลักประกันเงินกู้ แบ่งออกเป็นประเภทที่สำคัญๆ รวม 2 ประเภท คือ

2.1 การค้ำประกันด้วยบุคคล แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1.1 การให้ผู้กู้รับผิดชอบแบบลูกหนี้ร่วม ซึ่งจะใช้สำหรับเงินกู้ระยะสั้น ภายใน วงเงินกู้จำนวนหนึ่งที่กำหนด

2.1.2 การใช้สมาชิก 2 คน ค้ำประกันเงินกู้ ซึ่งจะใช้สำหรับสินทรัพย์อื่นหรือเงินกู้ ปานกลางภายในวงเงินกู้จำนวนหนึ่งที่กำหนด

2.2 การค้ำประกันด้วยทรัพย์สิน ได้แก่

2.2.1 การจำนองอสังหาริมทรัพย์เป็นประกัน

2.2.2 การใช้หลักทรัพย์รัฐบาลไทยหรือเงินฝากในสหกรณ์เป็นประกัน

3. การให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก

3.1 สหกรณ์จะต้องมีพนักงานสินเชื่อย่างน้อย 1 คน ต่อสมาชิก 500 คน

3.2 การให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก ถ้าสหกรณ์มีวัสดุอุปกรณ์หรือการบริการเกษตรหรือ สิ่งของอุปโภคบริโภคบริการแก่สมาชิกในทุกราย สหกรณ์จะจ่ายเงินกู้เป็นสิ่งของหรือบริการแก่ สมาชิกผู้กู้ โดยจะไม่จ่ายให้เป็นเงินสด ส่วนเงินกู้เพื่ออุปโภคบริโภคระหว่างถูกผลิต สหกรณ์ฯ อาจพิจารณาจ่ายเงินกู้เป็นเงินสดแก่สมาชิกตามความเหมาะสม

3.3 ในกรณีที่สหกรณ์ประกอบธุรกิจการขาย สมาชิกผู้กู้จะต้องชำระเงินกู้เป็นผลิตผล ตามชนิด คุณภาพ และมาตรฐานที่สหกรณ์กำหนด ให้แก่สมาชิกเป็นมูลค่าไม่น้อยกว่าต้นเงินกู้ทุก ประเภท และดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระคืนสหกรณ์ เว้นแต่สมาชิกสามารถจำหน่ายผลผลิตนั้นๆ ให้แก่ผู้ซื้อรายอื่นในราคาน้ำหนักที่สูงกว่าที่สหกรณ์ตั้งราคาให้ ก็ให้สมาชิกผู้กู้ชำระคืนเงินกู้เป็นเงินสดได้ตาม ความเหมาะสม

3.4 การวางแผนเพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกประจำปี สหกรณ์จะต้องพิจารณาถึง แผนงานผลิต ความจำเป็นและความต้องการเงินกู้ที่แท้จริงของสมาชิกเป็นรายคนโดยวางแผนการ ดำเนินงานสินเชื่อของสหกรณ์เป็นประจำทุกๆ ปี (พสุ ศัตภารณ์, 2533: 373 – 387)

บทบาทของสหกรณ์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ

ความมุ่งหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจไม่ใช่เพียงแต่การส่งเสริมการขยายตัวของธุรกิจเท่านั้น แต่มุ่งที่จะให้การใช้ทรัพยากรที่มีอย่างมีประสิทธิภาพ การเพิ่มผลิต การกระจายรายได้อันเกิดจากการประกอบการทางเศรษฐศาสตร์อย่างเที่ยงธรรม การให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้มีบทบาทในการส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมทั้งได้รับผลตอบแทนจากการพัฒนาโดยการมีกรรมสิทธิ์ การควบคุมกิจการค้าและการอุตสาหกรรม (ชาญวิทย์ เชื้อไส้, 2545)

ในประเทศไทยที่ขบวนการสหกรณ์เข้มแข็ง นอกจากสหกรณ์จะช่วยส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ เช่นเดียวกับธุรกิจประเภทอื่นแล้วสหกรณ์ยังมีบทบาทที่สำคัญในการรักษาเสถียรภาพและตรึงราคาน้ำดื่มและบริการ และช่วยลดระดับราคาสินค้าบริโภคในตลาด ขณะเดียวกันก็จะช่วยยกระดับราคาน้ำดื่มลดลงทางการเกษตรให้สูงขึ้น เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของเกษตรกร และบทบาทที่สำคัญของสหกรณ์อีกประการหนึ่ง คือ การแก้ปัญหาเหลื่อมล้ำของรายได้หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การกระจายรายได้ประชาชาติอย่างเป็นธรรมและถาวรส ซึ่งเป็นเป้าหมายสุดยอดของการพัฒนาเศรษฐกิจ ทั้งนี้ เพราะระบบสหกรณ์เป็นวิธีที่กระจายผลประโยชน์ไปสู่ประชาชนอย่างเที่ยงธรรม โดยประชาชนมีส่วนเป็นเจ้าของและควบคุมธุรกิจ การค้าอุตสาหกรรมและบริการของตนเอง ผลงานเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจึงตกเป็นของประชาชนผู้เป็นสมาชิก

ในประเทศที่ขบวนการสหกรณ์เจริญมีความเข้มแข็งมั่นคงแล้ว เช่น ในประเทศไทย เนอร์เวย์ เดนมาร์ค อิสราเอล สหกรณ์จะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศทั้งนี้ เพราะสหกรณ์เป็นสถาบันทางเศรษฐกิจสถาบันหนึ่งซึ่งสามารถร่วมมือกันจัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจของตนเอง ดังนั้นสหกรณ์จึงมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจ ดังนี้

1. สหกรณ์เป็นสถาบันการเงิน เงินทุนเป็นสิ่งสำคัญยิ่งอันหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในการพัฒนาอาชีพและรายได้ของประชาชน สหกรณ์เป็นสถาบันเงินทุนโดยจัดทำเงินทุนให้สมาชิกได้กู้ยืมเพื่อนำไปลงทุนหรือประกอบอาชีพในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ทำให้สมาชิกมีงานทำมากขึ้น และมีรายได้สูงขึ้น นอกจากนั้นสหกรณ์ยังได้ให้เงินกู้ระยะยาวแก่สมาชิกในการซื้อที่ดินหรือลงทุนทรัพย์สินavarอีกด้วย นอกจากสหกรณ์จัดทำเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมแล้วสหกรณ์ยังรับฝากเงินจากสหกรณ์สมาชิกอีกด้วย สหกรณ์จึงเป็นเสมือนธนาคารในท้องถิ่นที่รวบรวมเงินออมของสมาชิกเพื่อการระดมทุนในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย สหกรณ์จึงเป็นสถาบันเงินทุนที่สำคัญ เพราะสหกรณ์ได้อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่คนทุกชนชั้น ทุกอาชีพและทุกสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมในชนบทที่บริการของธนาคารยังเข้าไม่ถึง

2. สหกรณ์เป็นสถาบันการผลิต สหกรณ์เป็นสถาบันการผลิตหรือองค์การผลิตที่สำคัญยิ่งไม่แพ้องค์การผลิตอื่นๆ เช่น สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม เป็นต้น การผลิตนี้หมายรวมถึงการผลิตโดยสมาชิกของสหกรณ์รายบุคคลและการผลิตโดยสหกรณ์เอง เช่น สมาชิกของสหกรณ์ทำการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ทำการประมง และการประกอบอาชีพอื่นๆ ในที่ดินของตน สหกรณ์การเกษตรทำหน้าที่แปรรูปผลผลิตเกษตร เช่น แปรรูปข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง นมเนย เป็นต้น หรือสหกรณ์รุปพิเศษที่ทำหน้าที่ในการผลิตน้ำตาล ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง เสื้อผ้า อาหารสำเร็จรูป ออกจำหน่ายให้สมาชิกมีงานทำมีรายได้ ซึ่งเป็นการพัฒนาอาชีพและพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแก่ชุมชนในท้องถิ่นอีกด้วย

นอกจากสหกรณ์เป็นสถาบันการผลิตสินค้าแล้ว สหกรณ์ยังเป็นสถาบันการบริการซึ่งมีมากมาย เช่น บริการสาธารณูปโภค อันได้แก่ ไฟฟ้า น้ำประปา การขนส่ง การประกันภัย การรักษาพยาบาล การเคหะ เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นความเดือดร้อนของประชาชนก็สามารถกันดำเนินงานในรูปสหกรณ์เพื่อแก้ปัญหาความจำเป็นในการบริหารเหล่านี้ได้

3. สหกรณ์เป็นสถาบันการตลาด ในประเทศกำลังพัฒนาโดยทั่วไปธุรกิจการค้าหรือกิจการด้านการตลาดมักจะต่อยู่ในมือของบุคคลกลุ่มน้อย ซึ่งมุ่งดำเนินการเพื่อแสวงกำไรอย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงรายได้หรือผลตอบแทนอันยุติธรรมแก่ลูกค้า ดังนั้นสหกรณ์จึงเข้ามาทำหน้าที่นี้เสียเอง เพื่อขัดการเอาอัดเอาเปรียบและการค้ากำไรเกินควรให้หมดไปจากสังคม เช่น สหกรณ์การเกษตรมีฉากและโรงสีสำหรับซื้อข้าวจากสมาชิกเอง หรือรับซื้อและจำหน่ายข้าวโพดเอง ตลอดจนการจัดหาอุปกรณ์และปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง เมล็ดพันธุ์พืช หรือ เครื่องจักรเครื่องมือการเกษตรมาจำหน่ายให้สมาชิกในราคากลุ่ม

สำหรับสหกรณ์ผู้บริโภคหรือร้านค้าสหกรณ์นั้น สหกรณ์ก็มีหน้าที่ในการจัดสินค้าและเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมาจำหน่ายให้สมาชิกในราคากลุ่ม และสหกรณ์ก็จะแบ่งเงินปันผลตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกทำกับสหกรณ์ให้อีกด้วย

นอกจากสหกรณ์จะทำหน้าที่ธุรกิจการค้าหรือการตลาดภายในประเทศแล้วสหกรณ์ยังสามารถทำหน้าที่การค้าระหว่างประเทศ เช่น การค้าข้าว ข้าวโพด น้ำตาล ปุ๋ย เครื่องเคมีภัณฑ์และเครื่องอุปโภคบริโภค เป็นต้น ซึ่งสหกรณ์ท้องถิ่นไม่อาจจะทำได้หรือทำได้ก็อยู่ในวงจำกัด ดังนั้นจึงตกลงหน้าที่ของสหกรณ์ระดับชาติอย่างเช่น ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด ที่จะติดต่อค้าขายกับต่างประเทศในปริมาณธุรกิจมากๆ หรือหากเป็นไปได้ชุมนุมสหกรณ์ฯ อาจส่งสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคทั้งจากภายในและต่างประเทศมาจำหน่ายให้แก่สหกรณ์ท้องถิ่นที่เป็นสมาชิกก็ได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เป็นพระสหกรณ์ท้องถิ่นยอมไม่มีความชำนาญในการค้าระหว่างประเทศและไม่มีทุนสำรองเพียงพอที่จะติดต่อค้าขายเอง นอกจากนั้นยังไม่มีอำนาจการต่อรองที่เพียงพออีกด้วย

ปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรเป็นหนี้

1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

1. ปัญหาด้านการผลิต

1.1 ที่ดินทำกิน เกษตรกรจำนวนมากไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีจำนวนจำกัด ในขณะที่ครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนขนาดใหญ่ ประมาณกว่าร้อยละ 20 ของที่ดินในประเทศไทยเป็นที่ดินเช่า การที่เกษตรกรมีได้เป็นเจ้าของที่ดิน ทำให้เกษตรกรต้องลงทุนในการผลิตสูงขึ้น ประกอบกับที่ดินส่วนใหญ่อยู่ในสภาพทรัพยากร่วนมาก เพราะใช้ในการผลิตติดต่อกันมาเป็นเวลานานและไม่ได้รับการบำรุงรักษาสภาพดินเท่าที่ควร เกษตรกรขาดแคลนแรงงานในการปรับปรุงบำรุงดินเนื่องจากไม่ใช่ที่ดินของตนเองและขาดแคลนเงินทุน พืชที่เกษตรกรปลูกจึงเป็นพืชที่มีการลงทุนต่ำ เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย เป็นต้น สาเหตุเหล่านี้จึงทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำและมีแนวโน้มว่าจะลดต่ำหากไม่มีการปรับปรุงบำรุงดิน

1.2 แหล่งน้ำ น้ำเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญต่อการประกอบอาชีพการเกษตร ไม่ว่าการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ และการอุปโภคบริโภคของเกษตรกร การทำการเกษตรให้ได้ผลต้องมีแหล่งน้ำที่เพียงพอเหมาะสม น้ำหมายถึงต้องเป็นแหล่งน้ำจากชลประทาน แต่การทำการเกษตรของประเทศไทยยังต้องอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก เนื่องจากพื้นที่ที่อาศัยแหล่งน้ำชลประทานมีน้อย ดังนั้นทำให้เกษตรส่วนใหญ่ต้องเสียตัวกับภาระธรรมชาติทำให้การใช้เทคโนโลยีในการผลิตมีประสิทธิภาพต่ำ ทำให้เกษตรกรมีหนี้สินและยากลำบากต่อการชำระได้ เนื่องจากรายได้จากการเพาะปลูกในแต่ละปีเพียงพอต่อการดำเนินชีพเท่านั้น

1.3 ปัญหาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เกษตรกรขาดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่ดีในการผลิตในด้านพันธุ์พืช ทั้งเมล็ดพืช กิงตอนและกล้าพันธุ์ของพืชผักสวนครัว พืชไร่ พืชสวนและไม้ยืนต้นอื่นๆ เกือบทุกชนิดยังไม่เพียงพอและมีคุณภาพต่ำ จึงเป็นผลทำให้คุณภาพและปริมาณผลผลิตที่ได้รับต่ำ

1.4 ปุ๋ย ปุ๋ยเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญที่จะทำให้เกษตรกรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพดินในประเทศไทยส่วนใหญ่อยู่ในสภาพเสื่อมโทรม ดังนั้นการใช้ปุ๋ย ไม่ว่าจะเป็นปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยในรูปอื่น จึงจำเป็นมากขึ้นแก่เกษตรกรในประเทศไทย ไทยยังใช้ปุ๋ยในอัตราต่ำมาก เนื่องจากเกษตรกรขาดความรู้ความสนใจในเรื่องการบำรุงดิน ประกอบกับการขาดทุนในการซื้อปุ๋ย บางครั้งการใช้ปุ๋ยก็ไม่ได้ผลเท่าที่ควร เนื่องจากเกษตรกรขาดความรู้และไม่เข้าใจในการใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมกับพืชและลักษณะพื้นที่หรือปุ๋ยไม่มีคุณภาพ เนื่องจากเป็นปุ๋ยปลอม

2. ปัญหาด้านการตลาด

2.1 พ่อค้าคนกลาง พ่อค้าคนกลางมือที่มีอำนาจอย่างมากในการกำหนดราคางานครั้งเกษตรกรทราบว่าราคาสินค้าที่ได้รับต่ำมากแต่มีความจำเป็นที่ต้องขายเพื่อนำเงินมาชำระหนี้

นอกจากนี้พ่อค้าคนกลางในท้องถิ่นส่วนใหญ่มักขายสินค้าเชื่อให้แก่เกษตรกรในรูปเงินกู้ วัสดุ การเกษตร และอุปกรณ์การเกษตร โดยมีข้อผูกพันในการรับซื้อสินค้าหลังเก็บเกี่ยวหรือตกลงซื้อขาย ล่วงหน้าขณะที่ผลผลิตยังไม่ได้เก็บเกี่ยวในลักษณะ “ตกเขียว” ทำให้เกษตรกรขายสินค้าในราคาย่ำกว่าความเป็นจริง

2.2 ข่าวสารการตลาด เกษตรกรยังไม่มีความรู้เรื่องธุรกิจการตลาด กลไกราคาและ การตลาด ทั้งนี้เนื่องจากข่าวสารต่างๆ ยังไม่แพร่หลายเข้าถึงเกษตรกร ดังนั้นเกษตรกรจึงไม่มีการวางแผนการผลิต การตลาด ชนิดและปริมาณผลผลิตทางการเกษตรจึงไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด อีกทั้งการดำเนินงานของรัฐในเรื่องข่าวสารการตลาดและการประชาสัมพันธ์ข่าวสารยังไม่มีประสิทธิภาพ

2.3 กลไกของรัฐ ปัจจุบันการแข่งขันในตลาดต่างประเทศมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น ราคาสินค้าเกษตรผันแปรไปตามสถานการณ์ผลิตของโลก เนื่องจากกลไกของรัฐยังไม่ดีพอไม่มีความมั่นใจว่าเมื่อผลิตสินค้านิดใหม่แล้วจะสามารถขายได้ในราคานี้ ทำให้มาตรฐานความคุ้มค่าของผลิตของรัฐบาลไม่ประสบความสำเร็จ เกษตรกรจะผลิตสินค้าตามราคากลางของปีที่ผ่านมาเป็นหลัก ซึ่งแน่นอนว่าการผลิตสินค้านั้น จะต้องเพิ่มมากขึ้นเมื่อขายออกสู่ตลาดในปริมาณมาก ราคาก็จะต่ำลง จนบางครั้งอาจไม่คุ้มทุนทำให้เกษตรกรตกอยู่ในวิกฤตความเสี่ยงของราคากลางมา

2.4 ปัญหาเงินทุน สถาบันการเงินในระบบไม่สามารถตอบสนองความต้องการ ด้านเงินทุนของเกษตรกรเพื่อนำมาใช้ในการผลิตอย่างทั่วถึง เกษตรกรต้องหันไปกู้เงินจากนายทุนในท้องถิ่นหรือจากธุรกิจเงินกู้นอกระบบ ซึ่งมีความคล่องตัวมากกว่าถึงแม้จะถูกเอาเปรียบ

2. ปัจจัยด้านสังคม

2.1 ปัญหาด้านการศึกษา เกษตรกรและสมาชิกในครัวเรือนส่วนมากมีการศึกษาน้อยกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ ซึ่งเป็นสาเหตุประการหนึ่งทำให้การส่งเสริมการเกษตรและการอบรมให้ความรู้ วิชาการและเทคนิคการผลิตใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาการเกษตรให้เจริญก้าวหน้าไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร

2.2 ปัญหาด้านสาธารณสุข เกษตรกรส่วนใหญ่ในชนบทขาดความรู้ในเรื่องโภชนาการและ มีฐานะยากจน ดังนั้นการกินอยู่ของเกษตรกรจึงค่อนข้างแร้นแค้น การบริโภคไม่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ รับประทานอาหารไม่ครบหมู่ มีสุขภาพอ่อนแอและต้องทำงานหนักตลอดเวลา เมื่อเป็นโรคภัยไข้เจ็บจึงเป็นแบบเรื้อรัง ส่งผลให้มีความสามารถที่จะออกไปประกอบอาชีพได้ ยิ่งก่อให้เกิดปัญหาพอกพูน นอกจากนี้การยืดถือการดื่ม การบริโภคสิ่งที่ไม่ถูกต้องให้เกิดประโยชน์ต่อร่างกาย เช่น การสูบบุหรี่ ดื่มที่มีที่คิดว่าเป็นยาชากำลัง ทำให้รายจ่ายสูงขึ้น ทำให้เป็นภาระแก่ครอบครัวมากขึ้น

3. ปัจจัยด้านการเมือง

สาเหตุประการสำคัญ คือ ความไม่ต่อเนื่องด้านนโยบาย และนโยบายที่กำหนดขึ้นมากเป็นนโยบายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ขาดการวางแผนระยะยาวอย่างเป็นระบบทำให้นโยบายมักถูกเปลี่ยนแปลง ทำให้เกษตรกรหรือผู้ปฏิบัติปรับตัวไม่ทันหรือขาดความเชื่อถือไม่นำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง เพราะเชื่อมั่นว่าเป็นนโยบายชั่วคราว พอเปลี่ยนรัฐบาลนโยบายนั้นๆ มักจะถูกยกเลิกไป

4. ปัจจัยอื่นๆ

นอกจากปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านการเมือง แล้ว ปัจจัยภายในหรือปัจจัยที่เกิดจากตัวเกษตรกรเองก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกษตรกรต้องเป็นหนี้ จำเป็นต้องพิจารณาให้สอดคล้องกัน มีฉะนั้นแม้ว่าปัจจัยภายนอกต่างๆ ได้รับการแก้ไขลุล่วงไปแล้ว แต่ปัจจัยภายในคือ ตัวเกษตรกรยังไม่ได้รับการแก้ไขคึกคักที่จะทำให้เกษตรกรและครอบครัวหลุดพ้นจากวิกฤตของการเป็นหนี้ได้ ปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรมีหนี้สิน เช่น

4.1 เกษตรกรนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ทั้งๆ ที่ทราบแล้วว่าเงินกู้ที่กู้มาโดยเฉพาะผ่านสถาบันการเงิน เป็นเงินกู้ที่ใช้ในการผลิตโดยเฉพาะ แต่มักนำเงินกู้ไปใช้ในทางอื่น ซึ่งอาจจะเกิดจากความจำเป็นส่วนตัว เช่น เป็นค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่าย เพื่อยังชีพ หรือมิใช่ความจำเป็น แม้บางครั้งมิได้นำเงินกู้ไปใช้แต่นำรายได้จากการขายผลผลิตไปใช้ตามแนวทางข้างต้น ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ เกิดหนี้สินสะสมต้องหมุนเวียนหนี้สินไปเรื่อยๆ

4.2 เกษตรกรมีเจตนา bipart หรือมีพฤติกรรมเหนี่ยวหนี้ โดยเฉพาะหนี้ในระบบ จำกัดตราดอกเบี้ยของหนี้สินในระบบถูกควบคุมโดยรัฐบาล ทำให้เกษตรกรบางคน บางกลุ่มมีเจตนา bipart หรือเหนี่ยวหนี้ เนื่องจากเห็นว่าเสียดออกเบี้ยต่ำ หรือสามารถต่อรองผ่อนชำระได้ จึงนำเงินไปใช้ในทางอื่น และพฤติกรรมเป็นนิสัย จนถึงระดับหนึ่งก็ไม่สามารถชำระหนี้ได้ บางครั้งก็ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกต้อง เช่น คิดว่าเป็นหนี้ของรัฐบาลถ้าค้างชำระกันมากๆ ก็จะสามารถเรียกร้องรัฐให้ยกหนี้ได้ ผ่อนผันหนี้ได้ เพราะมีตัวอย่างในกรณีนี้เห็นอยู่เสมอ โดยเฉพาะผู้ที่เป็นหนี้กับกองทุนสงเคราะห์เกษตร (ชาญวิทย์ เชื้อไสย, 2545)

การให้เงินกู้ของสหกรณ์การเกษตร

การให้เงินกู้แก่สมาชิกของสหกรณ์ ในปัจจุบันสหกรณ์ได้วางรูปแบบ และวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสมกับการให้สินเชื่อการเกษตร โดยกำหนดหลักและวิธีปฏิบัติในเรื่องนี้ไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์และระเบียบการให้เงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลางแก่สมาชิก เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติในทางเดียวกัน

1. เงินกู้ระยะสั้น ได้แก่ เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานเกษตรสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ ซึ่งสมาชิกผู้กู้ต้องชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดปกติไม่เกิน 12 เดือน วัตถุประสงค์ของเงินกู้ระยะสั้นก็เพื่อนำไปเป็นค่าใช้จ่ายดังนี้

1.1 ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช อาหารสัตว์ วัสดุการเกษตร ค่าเชื้อมแซม และค่าจ้างแรงงานเกี่ยวกับการเกษตร

1.2 ค่าใช้จ่ายในการขายแปรรูป และขายผลผลิตกรรมที่ผลิตขึ้น

1.3 ค่าเช่าเกี่ยวกับการเกษตร เนื้อที่ที่ต้องชำระด้วยเงินสด

1.4 ค่าภาษีอากรที่เกี่ยวกับการเกษตร

1.5 ค่าบริการต่างๆ เกี่ยวกับการเกษตร

1.6 ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

2. เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่ เงินกู้เพื่อการลงทุนในสินทรัพย์การเกษตรซึ่งปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลผลิตหนึ่ง สมาชิกต้องชำระเงินต้นและดอกเบี้ยภายในเวลาที่กำหนดปกติต้องชำระหมุนเวียนใน 3 ปี วัตถุประสงค์ของเงินกู้ระยะปานกลาง มีดังนี้

2.1 ค่าบุกเบิกหรือปรับปรุงดิน หรือซื้อที่ดินการเกษตร

2.2 สร้างหรือปรังปรุงแหล่งน้ำ คันคูน้ำ ประตูน้ำ และงานปรับปรุงที่ดิน

2.3 วางแผนประกอบการเกษตรขั้นใหม่เพื่อมีรายได้เพิ่ม

2.4 ซื้อเครื่องจักรและอุปกรณ์อื่นๆ ที่เกี่ยวกับการเกษตร

2.5 ลงทุนในการเลี้ยงสัตว์

2.6 ชำระหนี้เดิมเกี่ยวกับการเกษตร (กรมส่งเสริมสหกรณ์การเกษตร, 2557: ระบบ

ออนไลน์)

การให้เงินกู้แก่สมาชิกของสหกรณ์

การเกษตรแมริม สหกรณ์ จำกัด

1. หลักเกณฑ์การให้เงินกู้แก่สมาชิก

1.1 สมาชิกที่ส่งเงินชำระหนี้คืนตามกำหนดสัญญาของเงินกู้ทุกประเภท สหกรณ์จะพิจารณาเงินกู้ตามความต้องการของสมาชิก แต่สมาชิกคนหนึ่งจะกู้ได้ทั้งเงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลาง รวมกันแล้วต้องไม่เกิน 200,000 บาท สำหรับสมาชิกใหม่กู้ได้ไม่เกิน 15,000 บาท

1.2 สมาชิกผู้ขอกู้เงินจะต้องแสดงหลักฐานประกอบใบคำขอ กู้ต่อสหกรณ์ จึงจะได้รับพิจารณา

1.3 เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้สมาชิกที่สามารถชำระหนี้ได้เฉพาะเงินต้น หรือ ดอกเบี้ยเงินกู้ เพียงบางส่วนหรือไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดนั้น ในเวลาต่อมาเมื่อสมาชิกชำระหนี้ได้ทั้งหมดแล้วขอภัยใหม้อีกครั้ง สหกรณ์จะพิจารณาการให้เงินกู้ โดยตัดจำนวนเงินที่ขอภัยให้เหลือน้อยลง

1.4 สมาชิกที่ยังมีหนี้กับสหกรณ์ ถ้ามีวัตถุประสงค์จะขอภัยจะต้องชำระหนี้ที่มีต่อสหกรณ์ให้เรียบร้อยก่อน ในกรณีสมาชิกผู้กู้เงินระยะสั้นที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดแต่ได้รับการผ่อนเวลาการชำระหนี้ ถ้าต้องการจะขอภัยอีกสหกรณ์จะพิจารณาให้กู้

ในการตรวจสอบหลักฐานการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก พนักงานสินเชื่อของสหกรณ์จะเป็นผู้ตรวจสอบ ให้คำแนะนำเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาในใบคำขอภัยของสมาชิกทุกราย ประชานกลุ่ม จะเป็นผู้ให้ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับสมาชิกที่อยู่ในกลุ่มที่ตนรับผิดชอบ

ในการตรวจสอบการใช้เงินกู้ สหกรณ์จะมอบให้ประชานกลุ่ม หรือเลขานุการกลุ่มหรือคณะกรรมการดำเนินการ หรือพนักงานสหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ หรือพนักงาน ร.ก.ส. ตรวจสอบในการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ ในกรณีที่ปรากฏว่าสมาชิกผู้กู้ได้นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ คณะกรรมการดำเนินการจะลดหรือระงับการจ่ายเงินกู้暫ต่อๆ ไป สำหรับสมาชิกรายนั้น

2. การชำระคืนเงินกู้

เมื่อใกล้ถึงเวลาชำระหนี้ตามกำหนด สหกรณ์จะส่งหนังสือเตือนให้แก่สมาชิกผู้กู้ที่มีหนี้ถึงกำหนดชำระ หรืออาจจะส่งพนักงานสินเชื่อออกราบเดือนตามทวงหนี้

หากยังไม่มาชำระคณะกรรมการดำเนินการจะทำการรวบรวมรายชื่อสมาชิกผู้ค้างชำระส่งรายชื่อให้แก่ประชานกลุ่ม เพื่อให้ติดตามทวงหนี้อีกครั้งหนึ่ง ถ้าสมาชิกที่มีรายชื่อดังกล่าวยังไม่มาติดต่อขอผ่อนผันการชำระหนี้ หรือไม่นำเงินมาชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ สหกรณ์จะฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมายโดยการชำระหนี้เงินกู้นั้น สมาชิกผู้กู้ต้องนำเงินไปชำระที่สำนักงานสหกรณ์

3. หลักประกันเงินกู้

สหกรณ์กำหนดให้สมาชิกผู้กู้ใช้อสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำองต่อเจ้าหนี้อื่นจำองเป็นประกันได้แก่ ที่ดิน ซึ่งใช้ในการค้ำประกันทั้งเงินกู้ระยะสั้น และเงินกู้ระยะปานกลาง

งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ปรีชา แพรี (2539) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ร.ก.ส. ในอำเภอแม่ทะ จ.ลำปาง พบว่า การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ขนาดของฟาร์ม และรายได้ในฟาร์ม มีความสัมพันธ์กับการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกร

เรื่องวัฒน์ ทองอยู่ (2544) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้คืนสินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองปาน จำกัด อ.เมืองปาน จ.ลำปาง พบร้า แหล่งเงินกู้ของสมาชิกส่วนใหญ่คือกู้จากสหกรณ์ โดยใช้การค้ำประกันจากสมาชิกร่วมกัน สำหรับปัญหาที่ทำให้สมาชิกค้างชำระสินเชื่อเกิดจากปัญหาภัยธรรมชาติ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้คืนสินเชื่อเกษตรของสมาชิกได้แก่ วงเงินกู้ วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม และมูลค่าหลักประกันสินเชื่อ ปัญหาของสมาชิกที่มีต่อการชำระสินเชื่อ พบร้า ปัญหาการแยกหนี้เดิมมาจากสหกรณ์การเกษตรแจ้งห้่ม จำกัด สมาชิกไม่ได้หนังสือเตือนการชำระหนี้จากสหกรณ์ เป็นปัญหาหลักของสมาชิก

ชาญวิทย์ เชื้อไสย (2545) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรแม่ริม จำกัด อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ปีการผลิต 2544 พบร้า ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกโดยใช้สมการถดถอยพูลคูณ (Multiple Regression) ได้แก่ ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิก รายได้รวม รายจ่ายรวม และหนี้สิน โดยมีค่า R Square = 0.778 หมายถึง ปัจจัยอิสระที่อยู่ในสมการมีต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก 77.80 เปอร์เซ็นต์ ส่วนที่เหลืออีก 22.20 เปอร์เซ็นต์ ขึ้นอยู่กับปัจจัยอิสระอื่นที่ไม่ได้นำมาคำนวณในสมการ

บุญยืน กاشัย (2545) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรรายย่อยลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่เข้าร่วมโครงการพักรชำระหนี้ หน่วยอำเภอแม่ลัว จังหวัดเชียงราย พบร้า ความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรรายย่อยลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หลังเข้าร่วมโครงการพักรชำระหนี้ ระยะเวลา 1 ปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 77.23 เกษตรกรสามารถชำระได้บางส่วน เนื่องจากสามารถออมเงินได้ รองลงมา ร้อยละ 12.87 เกษตรกรไม่สามารถชำระหนี้ได้ เนื่องจากรายได้ไม่เพียงพอ กับค่าใช้จ่าย และร้อยละ 9.9 เกษตรกรสามารถชำระหนี้ได้หมด เนื่องจากมีหนี้ค้างชำระคืนน้อย จากการทดสอบสมมุติฐาน พบร้า อาชีพหลักก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ รายได้หลักจากการเกษตรก่อนเข้าร่วมโครงการ รายได้รองจากการเกษตรก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ การปรับเปลี่ยนอาชีพหลังเข้าร่วมโครงการ มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกร ในระดับความเชื่อมั่นที่ 0.05

กนิษฐา จอมวิญญาณ์ (2546) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระหนี้คืนเงินกู้โครงการธนาคารประชาชน ของธนาคารออมสิน สาขาลำปาง พบร้า ปัญหาอันดับแรก คือรายได้ของครอบครัว ต่อเดือน รองลงมาได้แก่ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ จำนวนบุคคลที่อาศัยในครอบครัว การให้บริการของธนาคารและค่านิยมของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลง ประสบการณ์การประกอบอาชีพในปัจจุบันที่มีผลต่อการชำระหนี้คืนเงินกู้ให้แก่ธนาคาร ส่วนปัญหาและอุปสรรคต่อการชำระหนี้มีมาจากการตัวผู้กู้เอง จากธนาคารและจากสาเหตุภายนอก

วิทยา เจียรพันธุ์ (2550: ระบบออนไลน์) ศึกษาเรื่องปัญหาหนี้สินเกษตรกรในชนบทไทย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรมีหนี้สินเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ การทำเกษตรผสมผสาน การเข้าร่วมโครงการกองทุนหมู่บ้าน การเข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน และการเข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ส่วนปัจจัยช่วยลดภาระหนี้สินเกษตรกร ได้แก่ การเข้าร่วมโครงการพักรชำระหนี้ และเข้าร่วมโครงการหลักประกันสุขภาพด้านหน้า ปัจจัยที่บันทอนความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกร ได้แก่ ค่าใช้จ่ายนอภากพรากภัย การเข้าร่วมสินเชื่อสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนการเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน ปัจจัยที่เอื้อต่อการชำระหนี้จริงของเกษตรกร ได้แก่ รายได้เกษตรกร ทัศนคติของเกษตรกรต่อการเป็นหนี้ และการเข้าร่วมโครงการบัญชีครัวเรือน ส่วนปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ได้แก่ จำนวนหนี้สินและค่าใช้จ่ายการเกษตร ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้จริง ได้แก่ จำนวนหนี้สินและค่าใช้จ่ายการเกษตร ส่วนปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ได้แก่ จำนวนหนี้สิน ประชญ์และผู้รู้ในท้องถิ่น ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทิศทางตรงกันข้าม ได้แก่ จำนวนเงินออม และรายได้การเกษตร เป็นต้น

กิตติพงษ์ กิตติบุตร (2551) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สินเชื่อเกษตรกรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรป่าชา้ง จำกัด จังหวัดลำพูน พบว่าปัจจัยที่มีผลการค้างชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การที่สมาชิกมีระยะเวลาในการชำระหนี้คืนมากกว่า 10 ปี เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุด ซึ่งมีผลทำให้โอกาสที่สมาชิกจะเกิดการค้างชำระหนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.92 รองลงมาได้แก่ อายุของสมาชิกที่มีอายุมากกว่า 45 ปี การที่ลูกหนี้ได้รับการเยี่ยมเยียนและการติดตามหนี้จากพนักงานและวงเงินกู้ที่สมาชิกได้รับมากกว่า 50,000 บาท โดยปัจจัยทั้งสามมีผลต่อการค้างชำระหนี้เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 21 – 24 ในขณะที่แหล่งของเงินที่ผู้กู้นำมาชำระหนี้เงินกู้มาจากการแหล่งอื่นๆ ที่ตั้งของพื้นที่ทำการเกษตรอยู่นอกเขตชลประทาน สมาชิกที่เป็นเพศชาย สมาชิกที่มีบุตรที่ต้องส่งเรียน 1 คน และการมีหนี้สินนอกระบบ ปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อโอกาสที่สมาชิกจะเกิดการค้างชำระหนี้กับสหกรณ์เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 13 – 19 และการที่สมาชิกมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวมากกว่า 5,000 บาท ต่อเดือนจะมีผลต่อโอกาสที่สมาชิกจะเกิดการค้างชำระหนี้เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.02 เท่านั้น

กิ่งแก้ว วงศ์คม (2552) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระสินเชื่อทางการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส สาขาแม่ท่า จังหวัดลำพูน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 50.23 ปี สำเร็จระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สถานภาพสมรส สมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 3.77 คน รายได้เฉลี่ยของเกษตรกร 108,276.40 บาทต่อปี มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 8.14 ไร่ มีหนี้สินกับ ร.ก.ส. เฉลี่ยปีละ 4.88 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่กู้ยืมเงินเป็นเงินลงทุนและใช้เงินตามวัตถุประสงค์ที่ได้ขอ กู้ การทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระสินเชื่อทางการเกษตรของลูกค้า ร.ก.ส. สาขาแม่ท่า ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ของเกษตรกร และระยะเวลาการทำการเกษตร ทำสัญญา กับ ร.ก.ส. ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความสามารถในการชำระสินเชื่อทางการเกษตร ได้แก่ เพศ อายุ

การศึกษา พื้นที่ทำการเกษตร จำนวนหนึ่งสินกับ ธ.ก.ส. จำนวนการประกอบอาชีพ ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกร ได้แก่ ปัญหารื่องโรคแมลง ภัยธรรมชาติ ราคาน้ำผลิตภัณฑ์ ปัจจัยการผลิตสูง

คราวุฒิ ยอดสุรินทร์ (2555) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำราชคีนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำราชคีนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการทำราชคีนสินได้ตามระยะเวลาที่กำหนด คือ ระดับการศึกษา รายได้ ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตร การนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 และลักษณะการถือครองที่ดิน จำนวนการติดตามหนี้ของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำราชคีนเงินกู้ของสมาชิก ด้านจำนวนเงินของการชำระหนี้ คือ รายได้ ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนตัวแปรอื่นๆ พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำราชคีนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรจอมทอง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่

กรอบแนวคิดงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืมของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรแมริม จำกัด อ.แมริม จ.เชียงใหม่ โดยมีตัวแปรการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิจัย

ด้านส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้รวม รายจ่ายรวม จำนวนสถาบันที่เป็นหนี้ จำนวนเงินกู้ของสหกรณ์ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตร และลักษณะการถือครองที่ดิน

ด้านสถาบันประกอบด้วยข้อมูลเงินกู้ของสมาชิกที่มีการผิดนัดชำระหนี้ตั้งแต่ 1 ครั้งขึ้นไป

ด้านปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ประกอบด้วย การพิจารณาการให้สินเชื่อ วัตถุประสงค์การกู้ยืมเงิน การใช้สินเชื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ การติดตามเร่งรัดหนี้สิน

2. ตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัย

การชำระหนี้กู้ของสมาชิก คือ ไม่ชำระหนี้ตามระยะเวลาที่กำหนด และจำนวนครั้งของ การผิดนัดชำระหนี้ตั้งแต่ 1 ครั้งขึ้นไป

โดยสามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ภาพ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลผลกระทบต่อพฤติกรรมการจ่ายคืนเงินกู้ยืมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด มีรับเบียบวิธีการศึกษา ประกอบด้วย ขอบเขตการศึกษา วิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลและค่าสถิติที่ใช้ ระยะเวลาในการศึกษา และสถานที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

สถานที่ที่เก็บรวบรวมข้อมูลคือ สหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ 38/5 หมู่ที่ 4 ต.ริมใต้ อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด ทำการศึกษาเฉพาะสมาชิกที่ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ระยะสั้นได้ตรงตามกำหนดในปี 2557 พบร่วมมีสมาชิกที่ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ระยะสั้นได้ตรงตามกำหนดในปี 2557 จำนวน 335 ราย ซึ่งจำแนก ตามกลุ่ม สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด จำนวน 45 กลุ่ม โดยมีวิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- กำหนดจำนวนครั้งที่ผิดนัดชำระตั้งแต่ 1 ครั้งขึ้นไป
- เก็บข้อมูลจากสมาชิกที่ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ระยะสั้นได้ตรงตามกำหนดในปี 2557 ทั้งหมด จำนวน 335 ราย

โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้จะใช้จากจำนวนกลุ่มประชากรทั้งหมด จำนวน 335 ราย หรือร้อยละ 100

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) รวบรวมข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัดที่ผิดนัดชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นติดต่อกัน 1 ครั้งขึ้นไป ในปี พ.ศ. 2557 จำนวน 335 ราย

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการค้นคว้าหาข้อมูลจากสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด จากหนังสือวารสาร สิงพิมพ์ อินเทอร์เน็ต รายงานการวิจัย และเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

1. ข้อมูลสภาพส่วนบุคคลของสมาชิก ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาของสมาชิก สถานภาพการสมรส รายได้รวม รายจ่ายรวม จำนวนสถาบันที่เป็นหนี้ จำนวนเงินกู้ของสหกรณ์ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของสมาชิก ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตร และลักษณะการถือครองที่ดิน เพื่อการเกษตรของสมาชิก
2. เป็นข้อมูลด้านสถาบันของสมาชิก ที่ผิดนัดชำระเงิน 1 ครั้ง
3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตร เมื่อมี จำกัดได้แก่ การพิจารณาการให้สินเชื่อวัตถุประสงค์การกู้ยืมเงินของสมาชิกการใช้สินเชื่อให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ การติดตามเร่งรัดหนี้สิน
4. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม จะถูกนำมาวิเคราะห์โดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows 17 และใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่(Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปของตารางและการบรรยายในการวัดระดับปัจจัยที่มีผลและระดับปัญหาของเกษตรกร จะใช้มาตราฐานวัดของริเคริท (Likert's Scales) เป็นเกณฑ์การให้คะแนนโดยแบ่งเป็น 5 ระดับ (กุณฑ์วัด เวชสาร, 2545) ดังนี้

ระดับความสำคัญ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ผลคะแนนที่ได้จะนำมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย

- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49

- หมายถึง
- หมายถึง
- หมายถึง
- หมายถึง
- หมายถึง

การแปลความหมาย

- มีระดับความสำคัญในระดับมากที่สุด
- มีระดับความสำคัญในระดับมาก
- มีระดับความสำคัญในระดับปานกลาง
- มีระดับความสำคัญในระดับน้อย
- มีระดับความสำคัญในระดับน้อยที่สุด

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการทั้งสิ้น 10 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่ เดือน มกราคม 2558 ถึงเดือน ตุลาคม 2558

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด เป็นการศึกษาเชิงปริมาณโดยการใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาได้ทำการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลโดยสามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืมของผู้ตอบแบบสอบถาม กับ สหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการชำระคืนเงินกู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอด้วยตารางตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	151	45.07
หญิง	184	54.93
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 3 พบร่วมกันว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 54.93 และเป็นเพศชาย จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 45.07

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกอายุ

ช่วงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 30 ปี	8	2.39
31-40 ปี	69	20.60
41-50 ปี	181	54.02
51-60 ปี	56	16.72
61-70 ปี	15	4.48
71 ปีขึ้นไป	6	1.79
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 4 พบร่วมกับแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 41-50 ปี จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 54.02 รองลงมา มีช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 20.60 มีช่วงอายุ 51-60 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 16.72 มีช่วงอายุ 61-70 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.48 ช่วงอายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40 และมีช่วงอายุ 71 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.79 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษา	109	32.54
ป.1-ป.6	130	38.81
ม.1-ม.3	51	15.22
ม.4-ม.6/ปวช.	36	10.75
อนุปริญญา/ปวส.	9	2.68
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 5 พบร่วมกับแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรุ่นการศึกษาระดับ ป.1-ป.6 จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 38.81 รองลงมา มีรุ่นการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 32.54 มีรุ่นการศึกษาระดับ ม.1-ม.3 จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 15.22

มีวุฒิการศึกษาระดับ ม.4-ม.6/ปวช. จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.75 และมีวุฒิการศึกษาระดับ อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.68 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	47	14.03
สมรส	224	66.86
แยกกันอยู่	14	4.18
หย่าร้าง	28	8.36
หม้าย	22	6.57
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 6 พบร่วมกันว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 66.86 รองลงมา มีสถานภาพโสด จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 14.03 มีสถานภาพ หย่าร้าง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.36 มีสถานภาพหม้าย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.57 และมีสถานภาพแยกกันอยู่ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.18 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ในภาคการเกษตรต่อปี

รายได้ในภาคการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 50,000 บาท	23	6.87
50,001 – 70,000 บาท	24	7.16
70,001 – 90,000 บาท	27	8.06
90,001 – 110,000 บาท	82	24.48
110,001 – 130,000 บาท	47	14.03
130,001 – 150,000 บาท	68	20.30
150,001 บาทขึ้นไป	64	19.10
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 7 พบร่วมกับแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ในภาคการเกษตร 90,001 – 110,000 บาท จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 24.48 รองลงมา มีรายได้ในภาคการเกษตร 130,001 – 150,000 บาท จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 20.30 มีรายได้ในภาคการเกษตร 150,000 บาทขึ้นไป จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 19.10 มีรายได้ในภาคการเกษตร 110,001 – 130,000 บาท จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 14.03 มีรายได้ในภาคการเกษตร 70,001 – 90,000 บาท จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 8.06 มีรายได้ในภาคการเกษตร 50,001 – 70,000 บาท จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.16 และมีรายได้ในภาคการเกษตร ไม่เกิน 50,000 บาท จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.87 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ในภาคการเกษตรต่อไป

รายได้ในภาคการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 50,000 บาท	73	21.79
50,001 – 70,000 บาท	64	19.10
70,001 – 90,000 บาท	45	13.43
90,001 – 110,000 บาท	32	9.55
110,001 – 130,000 บาท	20	5.97
130,001 – 150,000 บาท	10	2.99
150,001 บาทขึ้นไป	15	4.48
ไม่มีรายได้ในภาคการเกษตร	76	22.69
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 8 พบร่วมกับแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ไม่มีรายได้ในภาคการเกษตร จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 22.69 รองลงมา มีรายได้ในภาคการเกษตร ไม่เกิน 50,000 บาท จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 21.79 มีรายได้ในภาคการเกษตร 50,001 – 70,000 บาท จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 19.10 มีรายได้ในภาคการเกษตร 70,001 – 90,000 บาท จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.43 มีรายได้ในภาคการเกษตร 90,001 – 110,000 บาท จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.55 มีรายได้ในภาคการเกษตร 110,001 – 130,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.97 มีรายได้ในภาคการเกษตร 150,001 บาทขึ้นไป จำนวน 15 คน

คิดเป็นร้อยละ 4.48 และมีรายได้净อกภาคการเกษตร 130,001 – 150,000 บาท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.99 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามค่าใช้จ่ายในภาคการเกษตรต่อปี

ค่าใช้จ่ายในภาคการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 50,000 บาท	167	49.85
50,001 – 70,000 บาท	101	30.15
70,001 – 90,000 บาท	35	10.45
90,001 – 110,000 บาท	23	6.87
110,001 – 130,000 บาท	4	1.19
130,001 – 150,000 บาท	5	1.49
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 9 พบร่วมกันว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในภาคการเกษตรไม่เกิน 50,000 บาท จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 49.85 รองลงมา มีค่าใช้จ่ายในภาคการเกษตร 50,001 – 70,000 บาท จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 30.15 มีค่าใช้จ่ายในภาคการเกษตร 70,001 – 90,000 บาท จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 10.45 มีค่าใช้จ่ายในภาคการเกษตร 90,001 – 110,000 บาท จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.87 มีค่าใช้จ่ายในภาคการเกษตร 110,001 – 130,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.19 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตรต่อปี

ค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 50,000 บาท	39	11.64
50,001 – 70,000 บาท	42	12.54
70,001 – 90,000 บาท	49	14.63
90,001 – 110,000 บาท	78	23.28
110,001 – 130,000 บาท	59	17.61
130,001 – 150,000 บาท	28	8.36
150,001 บาทขึ้นไป	40	11.94
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 10 พบร่วมกับค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตร 90,001 – 110,000 บาท จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 23.28 รองลงมาค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตร 110,001 – 130,000 บาท จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 17.61 มีค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตร 70,001 – 90,000 บาท จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 14.63 มีค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตร 50,001 – 70,000 บาท จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 12.54 มีค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตร 150,001 บาทขึ้นไป จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 11.94 มีค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตรไม่เกิน 50,000 บาท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 11.64 และมีค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตร 130,001 – 150,000 บาท จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.36 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนสถาบันเงินกู้ในระบบทั่วประเทศ

สถาบันเงินกู้ในระบบ	จำนวน	ร้อยละ
1. สถาบัน	88	26.27
2. สถาบัน	201	60.00
3. สถาบัน	44	13.13
4. สถาบัน	2	0.60
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 11 พบร่วมกับแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนสถาบันเงินกู้ในระบบ 2 สถาบัน จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมา มีจำนวนสถาบันเงินกู้ในระบบ 1 สถาบัน จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 26.27 มีจำนวนสถาบันเงินกู้ในระบบ 3 สถาบัน จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 13.13 และมีจำนวนสถาบันเงินกู้ในระบบ 4 สถาบัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนรายเงินกู้นอกระบบ ทั้งหมด

สถาบันเงินกู้นอกระบบ	จำนวน	ร้อยละ
1 ราย	79	23.58
2 ราย	17	5.08
ไม่มีเงินกู้นอกระบบ	239	71.34
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 12 พบร่วมกับแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีเงินกู้นอกระบบ จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 71.34 รองลงมา มีจำนวนสถาบันเงินกู้นอกระบบ 1 ราย จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 23.58 มีจำนวนสถาบันเงินกู้นอกระบบ 2 ราย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 5.08 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนเงินกู้ทั้งหมดจากสถาบัน เงินกู้ในระบบ

จำนวนเงินกู้ในระบบทั้งหมด	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 100,000 บาท	66	19.70
100,001 – 400,000 บาท	91	27.16
400,001 – 700,000 บาท	72	21.49
700,001 – 1,000,000 บาท	97	28.96
มากกว่า 1,000,000 บาท	9	2.69
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 13 พบร่วมกับแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนเงินกู้ทั้งหมดจากสถาบันเงินกู้ในระบบ 700,001 – 1,000,000 บาท จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 28.96 รองลงมา มีจำนวนเงินกู้ทั้งหมดจากสถาบันเงินกู้ในระบบ 100,001 – 400,000 บาท จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 27.16 มีจำนวนเงินกู้ทั้งหมดจากสถาบันเงินกู้ในระบบ 400,001 – 700,000 บาท จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 21.49 มีจำนวนเงินกู้ทั้งหมดจากสถาบันเงินกู้ในระบบไม่เกิน 100,000 บาท จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 19.70 มีจำนวนเงินกู้ทั้งหมดจากสถาบันเงินกู้ในระบบมากกว่า 1,000,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.69 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนเงินกู้ทั้งหมดจากเงินกู้นอกระบบ

จำนวนเงินกู้นอกระบบทั้งหมด	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 100,000 บาท	69	20.60
100,001 – 400,000 บาท	17	5.07
400,001 – 700,000 บาท	10	2.99
ไม่มีเงินกู้นอกระบบ	239	71.34
รวม	335	100.00

ตารางที่ 14 พบร่วมกับแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีเงินกู้นอกระบบ จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 71.34 รองลงมา มีจำนวนเงินกู้ทั้งหมดจากเงินกู้นอกระบบไม่เกิน 100,000 บาท จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 20.60 มีจำนวนเงินกู้ทั้งหมดจากเงินกู้นอกระบบ 100,001 – 400,000 บาท จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 5.07 มีจำนวนเงินกู้ทั้งหมดจากเงินกู้นอก 400,001 – 700,000 บาท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.99 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนเงินกู้ทั้งหมดจากสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด

จำนวนเงินกู้จากสหกรณ์ฯ ทั้งหมด	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 100,000 บาท	114	34.03
100,001 – 400,000 บาท	116	34.63
400,001 – 700,000 บาท	80	23.88
700,001 – 1,000,000 บาท	25	7.46
รวม	335	100.00

ตารางที่ 15 พบร่วมกับจำนวนเงินกู้ทั้งหมดจากสหกรณ์ 100,001 – 400,000 บาท จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 34.63 รองลงมา มีจำนวนเงินกู้ทั้งหมดจากสหกรณ์ไม่เกิน 100,000 บาท จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 34.03 มีจำนวนเงินกู้ทั้งหมดจากสหกรณ์ 400,001 – 700,000 บาท จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 23.88 จำนวนเงินกู้ทั้งหมดจากสหกรณ์ 700,001 – 1,000,000 บาท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.46 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนสมาชิกครัวเรือน

สมาชิกในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 2 คน	87	25.97
3 – 4 คน	133	39.70
5 – 6 คน	93	27.76
7 – 8 คน	22	6.57
รวม	335	100.00

จากการที่ 16 พบร่วมกับจำนวนเงินกู้ทั้งหมดจากสหกรณ์ 3 – 4 คน จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 39.70 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกครัวเรือน 5 – 6 คน จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 27.76 มีจำนวนสมาชิกครัวเรือนไม่เกิน 2 คน จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 25.97 มีจำนวนสมาชิกครัวเรือน 7 – 8 คน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.57 ตามลำดับ

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดพื้นที่ทำการเกษตร

ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 10 ไร่	241	71.94
11 – 30 ไร่	79	23.58
31 – 50 ไร่	15	4.48
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 17 พบร่วมกันว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตร ไม่เกิน 10 ไร่ จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 71.94 รองลงมา มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตร 11 – 30 ไร่ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 23.58 มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตร 31 – 50 ไร่ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.48 ตามลำดับ

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะการถือครองที่ดิน แบบเช่า

การถือครองที่ดิน แบบเช่า	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 10 ไร่	152	45.37
11 – 30 ไร่	19	5.67
ไม่มีการเช่า	164	48.96
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 18 พบร่วมกันว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีลักษณะการถือครองที่ดินแบบเช่า จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 48.96 รองลงมา มีลักษณะการถือครองที่ดินแบบเช่า ไม่เกิน 10 ไร่ จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 45.37 มีลักษณะการถือครองที่ดินแบบเช่า 11 – 30 ไร่ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะการถือครองที่ดิน
แบบของตนเอง

การถือครองที่ดิน แบบของตนเอง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 10 ไร่	178	53.13
11 – 30 ไร่	49	14.63
31 – 50 ไร่	3	0.90
ไม่มีที่ดินของตนเอง	105	31.34
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 19 พบร่วมกับแบบสอบถามส่วนใหญ่มีลักษณะการถือครองที่ดินแบบของตนเอง จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 53.13 รองลงมาไม่มีลักษณะการถือครองที่ดินแบบของตนเอง จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 31.34 มีลักษณะการถือครองที่ดิน แบบของตนเอง 11 – 30 ไร่ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 14.63 และมีลักษณะการถือครองที่ดิน แบบของตนเอง 31 – 50 ไร่ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.90 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการถ่ายทอดแบบสอบถาม กับ สหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการถ่ายทอดแบบสอบถาม กับ สหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด นำเสนอในตาราง ตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิก
ของ สหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด

ช่วงระยะเวลาการเป็นสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 5 ปี	49	14.63
6 – 10 ปี	98	29.25
11 – 15 ปี	113	33.73
16 – 20 ปี	60	17.91
21 – 25 ปี	6	1.79
25 – 30 ปี	3	0.90
มากกว่า 30 ปี	6	1.79
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 20 พบร่วมกันว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่วงระยะเวลาการเป็นสมาชิก 11 – 15 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 33.73 รองลงมาเป็นช่วงระยะเวลาการเป็นสมาชิก 6 – 10 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 29.25 มีช่วงระยะเวลาการเป็นสมาชิก 16 – 20 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 17.91 มีช่วงระยะเวลาการเป็นสมาชิกไม่เกิน 5 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 14.63 มีช่วงระยะเวลาการเป็นสมาชิก 21 – 25 ปี และมากกว่า 30 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.79 และมีช่วงระยะเวลาการเป็นสมาชิก 25 – 30 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.90 ตามลำดับ

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนเงินกู้ระยะสั้นที่กู้ยืมจาก สหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด (ปีการผลิต 2557)

จำนวนเงินกู้ระยะสั้นจากสหกรณ์ฯ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 100,000 บาท	12	3.58
100,001 – 400,000 บาท	61	18.21
400,001 – 700,000 บาท	138	41.19
700,001 – 1,000,000 บาท	124	37.02
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 21 พบร่วมกับแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนเงินกู้ระยะสั้นจากสหกรณ์ฯ 400,001 – 700,000 บาท จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 41.19 รองลงมา มีจำนวนเงินกู้ระยะสั้นจากสหกรณ์ฯ 700,001 – 1,000,000 บาท จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 37.02 มีจำนวนเงินกู้ระยะสั้นจากสหกรณ์ฯ 100,001 – 400,000 บาท จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 18.21 และมีจำนวนเงินกู้ระยะสั้นจากสหกรณ์ฯไม่เกิน 100,000 บาท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.58 ตามลำดับ

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนเงินกู้ระยะสั้นที่ค้างชำระจากสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด (ปีการผลิต 2557)

จำนวนเงินกู้ค้างชำระจากสหกรณ์ฯ ทั้งหมด	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 100,000 บาท	84	25.08
100,001 – 400,000 บาท	206	61.49
400,001 – 700,000 บาท	34	10.15
700,001 – 1,000,000 บาท	11	3.28
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 22 พบร่วมกับแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนเงินกู้ค้างชำระ 100,001 – 400,000 บาท จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 61.49 รองลงมา มีจำนวนเงินกู้ค้างชำระไม่เกิน 100,000 บาท จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 25.08 มีจำนวนเงินกู้ค้างชำระ 400,001 – 700,000 บาท จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 10.15 และมีจำนวนเงินกู้ค้างชำระ 700,001 – 1,000,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.28 ตามลำดับ

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวัตถุประสงค์การกู้ยืมเงิน

วัตถุประสงค์การกู้ยืมเงิน (ระยะสั้น)	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อทำการเกษตร	195	58.21
เพื่อสัตว์เลี้ยง	49	14.63
เพื่อซื้อปุ๋ย	59	17.61
เพื่อซื้อยา	32	9.55
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 23 พบร่วมกับแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์การกู้ยืมเงินเพื่อทำการเกษตร จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 58.21 รองลงมา มีวัตถุประสงค์การกู้ยืมเงินเพื่อซื้อบุญ จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 17.61 มีวัตถุประสงค์การกู้ยืมเงินเพื่อสัตว์เลี้ยง จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 14.63 และ มีวัตถุประสงค์การกู้ยืมเงินเพื่อซื้อยา จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.55 ตามลำดับ

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหนี้สินภายนอกค้างชำระ (ปีการผลิต 2557)

หนี้สินภายนอกค้างชำระ	จำนวน	ร้อยละ
มี	76	22.69
ไม่มี	259	77.31
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 24 พบร่วมกับแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินภายนอกค้างชำระ (ปีการผลิต 2557) จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 77.31 รองลงมา มีหนี้สินภายนอกค้างชำระ (ปีการผลิต 2557) จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 22.69 ตามลำดับ

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการกู้ยืมเงิน นอกเหนือจากเงินกู้ระยะสั้น กับสหกรณ์การเกษตรแมริมจำกัด

กู้เงินจากสหกรณ์ฯ นอกเหนือเงินกู้ระยะสั้น	จำนวน	ร้อยละ
มี	299	89.25
ไม่มี	36	10.75
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 25 พบร่วมกับแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการกู้ยืมเงิน นอกเหนือจาก เงินกู้ระยะสั้น กับสหกรณ์การเกษตรแมริมจำกัด จำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 89.25 รองลงมา ไม่มีการกู้ยืมเงิน นอกเหนือจาก เงินกู้ระยะสั้น กับสหกรณ์การเกษตรแมริมจำกัด จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนสัญญาเงินกู้ทั้งหมดที่มี กับสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด

สัญญาเงินกู้ทั้งหมดที่มีกับ สหกรณ์ฯ	จำนวน	ร้อยละ
1 สัญญา	36	10.75
2 สัญญา	287	85.67
3 สัญญา	12	3.58
มากกว่า 3 สัญญา	0	0.00
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 26 พบร่วมกับแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนสัญญาเงินกู้กับสหกรณ์ 2 สัญญา จำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 85.67 รองลงมา มีจำนวนสัญญาเงินกู้กับสหกรณ์ 1 สัญญา จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.75 และมีจำนวนสัญญาเงินกู้กับสหกรณ์ 3 สัญญา จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.58 ตามลำดับ

ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืม เงิน กับสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด

หลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืมกับ สหกรณ์ฯ	จำนวน	ร้อยละ
มี	323	96.42
ไม่มี	12	3.58
รวม	335	100.00

จากตารางที่ 27 พบร่วมกับแบบสอบถามส่วนใหญ่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืมเงิน จำนวน 323 คน คิดเป็นร้อยละ 96.42 รองลงมา ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืมเงิน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.58 ตามลำดับ

**ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม
ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด**

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด ได้แก่ ปัจจัยด้านการพิจารณาการให้สินเชื่อ ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์การกู้ยืมเงิน ปัจจัยด้านการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์การกู้ยืม และปัจจัยด้านการติดตามเร่งรัดหนี้สิน ทั้ง 4 ปัจจัย นำเสนอในตาราง ตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแมริม โดยรวม

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแมริม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ปัจจัย
ปัจจัยด้านการพิจารณาการให้สินเชื่อ	1.75	0.45	น้อย
ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์การกู้ยืมเงิน	1.76	0.57	น้อย
ปัจจัยด้านการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์การกู้ยืม	2.94	1.01	ปานกลาง
ปัจจัยด้านการติดตามเร่งรัดหนี้สิน	3.76	0.64	มาก
รวม	2.56	0.37	ปานกลาง

ตารางที่ 28 จากการศึกษา พบร้า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นกับปัจจัยด้านการติดตามเร่งรัดหนี้สินที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์การกู้ยืม อยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์การกู้ยืมเงินและปัจจัยด้านการพิจารณาการให้สินเชื่อ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญกับ 2 ปัจจัยข้างต้น อยู่ในระดับ น้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.76 และ 1.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 29 ปัจจัยด้านการพิจารณาการให้สินเชื่อ

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิก สหกรณ์การเกษตรแมริม	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	ค่า เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แผล
1. การพิจารณาการให้สินเชื่อ								
1.1 สหกรณ์ไม่ทำการพิจารณาใบคำร้องขอ กู้ ของสมาชิกก่อน การให้กู้	-	4 (1.20)	44 (13.13)	155 (46.27)	132 (39.40)	1.76	0.719	น้อย
1.2 สหกรณ์ไม่ทำการพิจารณาความสามารถในการชำระคืน เงินกู้ของสมาชิกก่อนการให้กู้	-	5 (1.49)	70 (20.89)	144 (42.99)	116 (34.63)	1.89	0.778	น้อย
1.3 สหกรณ์ไม่ทำการพิจารณาหลักประกันการกู้ของสมาชิก ก่อนให้กู้	-	4 (1.19)	71 (21.19)	103 (30.75)	157 (46.87)	1.77	0.822	น้อย
1.4 สหกรณ์ไม่ทำการพิจารณาเงินกู้ค้างชำระของสมาชิกก่อน การให้กู้	-	5 (1.49)	55 (16.42)	91 (27.16)	184 (54.93)	1.64	0.806	น้อย
1.5 สหกรณ์ไม่ทำการพิจารณาหนี้สินภายนอกของสมาชิกก่อน ให้กู้	-	6 (1.79)	69 (20.59)	84 (25.08)	176 (52.54)	1.72	0.851	น้อย
รวมค่าเฉลี่ยด้านการพิจารณาการให้สินเชื่อ						1.75	0.451	น้อย

หมายเหตุ ความถี่ N = 335 (ร้อยละ)

จากตารางที่ 29 พบร่วมกับผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นกับปัจจัยด้านการพิจารณาการให้สินเชื่อ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด เรื่อง สหกรณ์ไม่ทำการพิจารณาความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกก่อนการให้กู้ ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.89 รองลงมาสหกรณ์ไม่ทำการพิจารณาหลักประกันการกู้ของสมาชิกก่อนการให้กู้ ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.77 สหกรณ์ไม่ทำการพิจารณาใบคำร้องขอ กู้ ของสมาชิกก่อนการให้กู้ ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.76 สหกรณ์ไม่ทำการพิจารณาหนี้สินภายนอกของสมาชิกก่อนการให้กู้ ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.72 และสหกรณ์ไม่ทำการพิจารณาเงินกู้ค้างชำระของสมาชิกก่อนการให้กู้ ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.64 ตามลำดับ

ตารางที่ 30 ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์การกู้ยืม

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิก สหกรณ์การเกษตรแม่ริม	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	ค่า เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
2. วัตถุประสงค์การกู้ยืม								
2.1 สหกรณ์ไม่ทำการพิจารณาวัตถุประสงค์ของสมาชิกที่ขอ กู้ ให้ตรงตามจุดประสงค์ของการให้กู้ตามเงื่อนไขที่สหกรณ์ กำหนด	-	6 (1.79)	64 (19.11)	102 (30.45)	163 (48.65)	1.74	0.827	น้อย
2.2 วัตถุประสงค์ในการกู้ (เงินกู้ระยะสั้น) กับวงเงินกู้ที่ สหกรณ์อนุมัติไม่สอดคล้องกัน	-	5 (1.49)	69 (20.60)	106 (31.64)	155 (46.27)	1.77	0.824	น้อย
2.3 วัตถุประสงค์ในการกู้ (เงินกู้ระยะสั้น) กับระยะเวลาการ ชำระคืนที่สหกรณ์กำหนดไม่สอดคล้องกัน	-	1 (0.30)	71 (21.19)	114 (34.03)	149 (44.48)	1.77	0.787	น้อย
รวมค่าเฉลี่ยด้านการพิจารณาการให้สินเชื่อ						1.76	0.57	น้อย

หมายเหตุ ความถี่ N = 335 (ร้อยละ)

จากตารางที่ 30 พบร่วมกับแบบสอบถามให้ความคิดเห็นกับปัจจัยด้านวัตถุประสงค์การกู้ยืม ที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด เรื่อง วัตถุประสงค์ในการกู้ (เงินกู้ระยะสั้น) กับวงเงินกู้ที่สหกรณ์อนุมัติไม่สอดคล้องกันในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.77 รองลงมาวัตถุประสงค์ในการกู้ (เงินกู้ระยะสั้น) กับระยะเวลาการชำระคืนที่ สหกรณ์กำหนดไม่สอดคล้องกัน ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.77 สหกรณ์ไม่ทำการพิจารณา วัตถุประสงค์ของสมาชิกที่ขอ กู้ ให้ตรงตามจุดประสงค์ของการให้กู้ตามเงื่อนไขที่สหกรณ์กำหนด ใน ระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.74 ตามลำดับ

ตารางที่ 31 ปัจจัยด้านการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์การกู้ยืม

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิก สหกรณ์การเกษตรแม่ริม	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	ค่า เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
3. การนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์การกู้ยืม								
3.1 สหกรณ์อนุมัติเงินกู้ให้แก่สมาชิกล่าช้าทำให้สมาชิกนำ เงินกู้ที่ได้ไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์	40 (11.94)	83 (24.78)	48 (14.32)	82 (24.48)	82 (24.48)	2.75	1.38	ปานกลาง
3.2 สหกรณ์ไม่ติดตามการให้สินเชื่อแก่สมาชิกโดยให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์การกู้ของสมาชิก	44 (13.13)	97 (28.96)	87 (25.97)	72 (21.49)	35 (10.45)	3.13	1.20	ปานกลาง
รวมค่าเฉลี่ยด้านการพิจารณาการให้สินเชื่อ						2.94	1.01	ปานกลาง

หมายเหตุ ความถี่ N = 335 (ร้อยละ)

จากตารางที่ 31 พบร่วมกับแบบสอบถามให้ความคิดเห็นกับปัจจัยด้านการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์การกู้ยืม ที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด เรื่อง สหกรณ์ไม่ติดตามการให้สินเชื่อแก่สมาชิกโดยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การกู้ของสมาชิก ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 รองลงมาสหกรณ์อนุมัติเงินกู้ให้แก่สมาชิก ล่าช้าทำให้สมาชิกนำเงินกู้ที่ได้ไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 32 ปัจจัยด้านการติดตามเร่งรัดหนี้สิน

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิก สหกรณ์การเกษตรแมริม	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	ค่า เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
4. การติดตามเร่งรัดหนี้สิน								
4.1 สหกรณ์ไม่มีการแจ้งเตือนการค้างชำระหนี้	70 (20.90)	78 (23.28)	141 (42.09)	31 (9.25)	15 (4.48)	3.47	1.06	ปานกลาง
4.2 สหกรณ์ไม่พนักงานติดตามทางสถานะหนี้ค้างชำระ	50 (14.93)	83 (24.78)	139 (41.49)	47 (14.03)	16 (4.77)	3.31	1.04	ปานกลาง
4.3 สหกรณ์มีช่องทางการชำระคืนเงินกู้เพียงช่องทางเดียวคือ ชำระเงินกู้ได้ที่สหกรณ์ภายเวลาราชการเท่านั้น หากนอกเวลาราชการหรือวันหยุดราชการ สหกรณ์ไม่สามารถรับชำระคืนเงินกู้ได้	267 (79.69)	18 (5.38)	18 (5.38)	19 (5.67)	13 (3.88)	4.51	1.08	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ยด้านการพิจารณาการให้สินเชื่อ						3.76	0.64	มาก

หมายเหตุ ความถี่ N = 335 (ร้อยละ)

จากตารางที่ 32 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความคิดเห็นกับปัจจัยด้านการติดตามเร่งรัดหนี้สิน ที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด เรื่อง สหกรณ์มีช่องทางการชำระคืนเงินกู้เพียงช่องทางเดียว คือ ชำระเงินกู้ได้ที่สหกรณ์ภายในเวลา的工作 เท่านั้น หากนอกเวลา的工作 หรือวันหยุดราชการ สหกรณ์ไม่สามารถรับชำระคืนเงินกู้ได้ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 รองลงมาสหกรณ์ไม่มีการแจ้งเตือนการค้างชำระหนี้ ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 สหกรณ์ไม่มีพนักงานติดตามทวงถามหนี้ค้างชำระ ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด ปี 2557 เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการอนุมัติสินเชื่อ และการติดตามหนี้สินของสหกรณ์ได้ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม กลุ่มประชากรที่ทำการศึกษา คือ สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรแมริมจำกัด ที่ผิดนัดชำระหนี้ระยะสั้นทั้งหมด ในปี 2557 รวมจำนวนทั้งสิ้น 335 ราย ผู้จัดทำกราฟิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สติติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาสามารถสรุป อภิปิราย และมีข้อเสนอแนะดังนี้

สรุปผลการศึกษา

1. ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด จำนวน 335 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุอยู่ในช่วง ระหว่าง 41 – 50 ปี ระดับการศึกษา ป.1 – ป.6 สถานภาพสมรส มีรายได้รวม (ในภาคการเกษตร) อยู่ที่ 90,001 – 110,000 ต่อปี รายได้รวม (นอกภาคการเกษตร) ส่วนใหญ่ไม่มี มีค่าใช้จ่ายรวม (ในภาคการเกษตร) ไม่เกิน 50,00 บาทต่อปี มีค่าใช้จ่ายรวม (นอกภาคการเกษตร) 90,001 – 100,000 บาทต่อปี มีจำนวนสถาบันเงินกู้ในระบบ 2 สถาบัน ไม่มีเงินกู้นอกระบบ จำนวนเงินกู้จากสถาบัน เงินกู้ในระบบอยู่ระหว่าง 700,001 – 1,000,000 บาท มีเงินกู้กับสหกรณ์การเกษตรแมริมจำกัด อยู่ระหว่าง 100,001 – 400,000 บาท มีสมาชิกในครัวเรือน 3 – 4 คน มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรไม่เกิน 10 ไร่ และมีลักษณะการถือครองที่ดินแบบของตนเอง ตามลำดับ

2. ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืมของผู้ตอบแบบสอบถาม กับ สหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด

จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด จำนวน 335 ราย ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก ของสหกรณ์ช่วงระยะเวลา 11 -15 ปี มีจำนวนเงินกู้ระยะสั้นที่กู้ยืมจากสหกรณ์ฯ 400,001 – 700,000 บาท มีจำนวนเงินกู้ระยะสั้นค้างชำระกับสหกรณ์ฯ 100,001 – 400,000 บาท มี

วัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงิน(ระยะสั้น) เพื่อทำการเกษตร ส่วนใหญ่มีหนี้สินภายนอกค้างชำระ มีการกู้ยืมเงินกับสหกรณ์นานอกเหนือจากการกู้ยืมเงินระยะสั้น ส่วนใหญ่มีสัญญาเงินกู้กับสหกรณ์ฯ 2 สัญญา และส่วนใหญ่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืมเงิน

3. ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์ การเกษตรแม่ริม จำกัด

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด

ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการพิจารณาการให้สินเชื่อ ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์การกู้ยืมเงิน ปัจจัยด้านการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์การกู้ยืม และปัจจัยด้านการติดตามเร่งรัดหนี้สิน การศึกษาความคิดเห็นของสมาชิก โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการติดตามเร่งรัดหนี้สินอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.76 ซึ่งเรื่องที่สมาชิกให้ความคิดเห็นมากที่สุดคือ เรื่องของสหกรณ์มีช่องทางการชำระคืนเงินกู้เพียงช่องทางเดียว คือ ชำระเงินกู้ได้ที่สหกรณ์ภายในเวลา的工作การเท่านั้น หากนอกเวลา的工作การหรือวันหยุดราชการ สหกรณ์ไม่สามารถรับชำระคืนเงินกู้ได้

การอภิปรายผล

1. ปัจจัยด้านการติดตามเร่งรัดหนี้สิน

เหตุการณ์บ่งชี้ พบร้า สมาชิกสหกรณ์ให้ความสำคัญกับ ปัจจัยด้านการติดตามเร่งรัดหนี้สินอยู่ในระดับมาก ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ คราชวิช ยอดสุรินทร์ (2555) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบร้า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการชำระหนี้สินได้ตามระยะเวลาที่กำหนด คือ จำนวนการติดตามหนี้ของเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตร มีความสัมพันธ์อย่างมั่นคงสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยด้านการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์

เหตุการณ์บ่งชี้ พบร้า สมาชิกของสหกรณ์ให้ความสำคัญกับ ปัจจัยด้านการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา แฮรี (2539) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง พบร้า การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ของขนาดฟาร์ม และรายได้ในฟาร์ม มีความสัมพันธ์กับการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกร

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านสภาพส่วนบุคคลของสมาชิก

รายได้รวม (ในภาคการเกษตร)

สหกรณ์ควรให้ความสำคัญต่อรายได้รวม (ในภาคการเกษตร) ของสมาชิก นอกเหนือจากการซ่อมเหลือในเรื่องราคาของ สินค้าทางการเกษตรแล้ว สหกรณ์ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่สมาชิก ในเรื่องการทำเกษตรในรูปแบบต่างๆ ทำอย่างไรไม่ให้ขาดทุน ปัญหาเรื่องโรคของพืชผล เพื่อช่วยให้สมาชิกมีความรู้และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในพื้นที่การเกษตรของตนเอง ลดค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรและเพิ่มรายได้ให้กับพืชผลทางการเกษตรให้มากขึ้น

2. ปัจจัยด้านการติดตามเร่งรัดหนี้สิน

สหกรณ์ควรมีช่องทางการชำระคืนเงินกู้เพิ่ม คือ อาจจะขยายเวลาในการปิดรับ – ฝากเงินจากสมาชิกหลังเวลา的工作 1 – 2 ชั่วโมง หรือ ให้บริการในวัน เสาร์ เพิ่มเติมอีกครึ่งวัน เพื่ออำนวยความสะดวกในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการชำระหนี้เปรียบเทียบระหว่างสินเชื่อระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว เนื่องจากอาจมีปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ที่แตกต่างกัน
2. ควรศึกษาเพิ่มเติมจากสหกรณ์ประเภทอื่นๆ เช่น สหกรณ์เครดิตยูเนียน สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์ร้านค้า เป็นต้น เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกจากสหกรณ์ประเภทต่างๆมาเปรียบเทียบกัน

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมสหกรณ์การเกษตร. 2557. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร.

[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.thaicooperative.org/2014/page_select_knowledge.html (10 กันยายน 2557).

กนิษฐา จอมวิญญาณ์. 2546. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำรงค์คืนเงินกู้ในโครงการธนาคารประชาชน ของธนาคารออมสิน สาขาลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กิตติพงษ์ กิติบุตร. 2551. ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สินเชื่อการเกษตร ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรป่าชาง จำกัด จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กิ่งแก้ว วงศ์คุณ. 2552. ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระสินเชื่อทางการเกษตรของ ลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่ทา จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กุณฑลี เวชสาร. 2545. การวิจัยการตลาด. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ครหาวนิ ยอดสุรินทร์. 2555. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรของ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ชาญวิทย์ เชื้อไสย. 2545. ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. ปีการผลิต 2544. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

บุญยืน กาซัย. 2545. ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรรายย่อยลูกค้าธนาคารเพื่อ การเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ หน่วยอำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปรีชา แพรี. 2539. ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรลูกค้า ธ.ก.ส. ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

พสุ สัตถារณ์. 2533. การบริหารงานสหกรณ์. กรุงเทพฯ: โอดีเยนส์เตอร์.

พิชญ์ นิตย์เสนอ. 2538. บทบาท ธ.ก.ส. กับปัญหาหนี้สินเกษตรกร. วารสาร ธ.ก.ส.

รัตนา สายคณิต. 2537. มหาเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพาณิชย์.

เรืองวัฒน์ ทองอยู่. 2544. ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้คืนลินเขื่อง ของ สหกรณ์การเกษตรเมืองปาน จำกัด อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

วิทยา เจียรพันธ์. 2550. ปัญหาหนี้สินเกษตรกร. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.fpo.go.th/S-I/Source/Artical/Artical66.htm> (10 มกราคม 2558).

สหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด. 2557. รายงานกิจการประจำปี 2556 สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2556.
เชียงใหม่: สหกรณ์การเกษตรแม่ริม.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. 2554. รายงานการ
วิเคราะห์ เรื่อง พฤติกรรมการเป็นหนี้ของครัวเรือนการเกษตร พ.ศ. 2554.
[ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://web.nso.go.th/en/pub/e_book/8key%20Indicators%20for%20asean%202012/files/assets/common/download/i.pdf
(10 กันยายน 2557).

แบบสอบถาม

**ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืมของ
สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด**

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย เพื่อใช้รวบรวมข้อมูลประกอบการเขียนภาค
นิพนธ์ ในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย
แม่โจ้แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ด้วยกัน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืมของผู้ตอบแบบสอบถาม กับ สหกรณ์การเกษตรแมริม
จำกัด

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์
การเกษตรแมริม จำกัด

ตอนที่ 4 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการชำระคืนเงินกู้ของผู้ตอบ
แบบสอบถาม

โปรดตอบแบบสอบถามชุดนี้ทุกข้อตามสภาพที่เป็นจริงของท่าน ซึ่งคำตอบทุกข้อของท่าน
จะถือเป็นความลับและใช้เป็นข้อมูลเฉพาะในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น ซึ่งผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามชุดนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาใส่เครื่องหมาย √ ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดเพียงช่อง
เดียว

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. อายุ

( ) ไม่เกิน 30 ปี

( ) 31 – 40 ปี

( ) 41 – 50 ปี

( ) 51 – 60 ปี

( ) 61 – 70 ปี

( ) 71 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

☐ ต่ำกว่าประถมศึกษา	☐ ป.1 – ป.6
☐ ม.1 – ม. 3	☐ ม.3 – ม. 6 / ปวช.
☐ อนุปริญญา / ปวส.	☐ ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี	

4. สถานภาพสมรส

☐ โสด	☐ สมรส
☐ แยกกันอยู่	☐ หย่าร้าง
☐ หม้าย	

5. รายได้รวมต่อปี

5.1 รายได้ในภาคการเกษตรต่อปี	
☐ ไม่เกิน 50,000 บาท	☐ 50,001 – 70,000 บาท
☐ 70,001 – 90,000 บาท	☐ 90,001 – 110,000 บาท
☐ 110,001 – 130,000 บาท	☐ 130,001 – 150,000 บาท
☐ 150,000 บาทขึ้นไป	
5.2 รายได้นอกภาคการเกษตรต่อปี	
☐ ไม่เกิน 50,000 บาท	☐ 50,001 – 70,000 บาท
☐ 70,001 – 90,000 บาท	☐ 90,001 – 110,000 บาท
☐ 110,001 – 130,000 บาท	☐ 130,001 – 150,000 บาท
☐ 150,000 บาทขึ้นไป	☐ ไม่มีรายได้นอกภาคการเกษตร

6. ค่าใช้จ่ายรวมต่อปี

6.1 ค่าใช้จ่ายในภาคการเกษตรต่อปี	
☐ ไม่เกิน 50,000 บาท	☐ 50,001 – 70,000 บาท
☐ 70,001 – 90,000 บาท	☐ 90,001 – 110,000 บาท
☐ 110,001 – 130,000 บาท	☐ 130,001 – 150,000 บาท
☐ 150,000 บาทขึ้นไป	
6.2 ค่าใช้จ่าย นอกภาคการเกษตรต่อปี	
☐ ไม่เกิน 50,000 บาท	☐ 50,001 – 70,000 บาท
☐ 70,001 – 90,000 บาท	☐ 90,001 – 110,000 บาท
☐ 110,001 – 130,000 บาท	☐ 130,001 – 150,000 บาท
☐ 150,000 บาทขึ้นไป	

7. จำนวนสถาบันเงินกู้ที่นำทำการกู้ยืม

7.1 จำนวนสถาบันเงินกู้ในระบบ ทั้งหมด

( ) 1 สถาบัน	( ) 2 สถาบัน
( ) 3 สถาบัน	( ) 4 สถาบัน
( ) 5 สถาบัน	( ) มากกว่า 5 สถาบัน

7.2 จำนวนรายเงินกู้นอกระบบ ทั้งหมด

( ) 1 ราย	( ) 2 ราย
( ) 3 ราย	( ) 4 ราย
( ) 5 ราย	( ) มากกว่า 5 ราย
( ) ไม่มีเงินกู้นอกระบบ	

8. จำนวนเงินกู้ทั้งหมดที่ท่านทำการกู้ยืม

8.1 จำนวนเงินกู้ทั้งหมดจากสถาบันเงินกู้ในระบบ

( ) ไม่เกิน 100,000 บาท	( ) 100,001 – 400,000 บาท
( ) 400,001 – 700,000 บาท	( ) 700,001 – 1,000,000 บาท
( ) มากกว่า 1,000,000 บาท	

8.2 จำนวนเงินกู้ทั้งหมดจากเงินกู้นอกระบบ

( ) ไม่เกิน 100,000 บาท	( ) 100,001 – 400,000 บาท
( ) 400,001 – 700,000 บาท	( ) 700,001 – 1,000,000 บาท
( ) มากกว่า 1,000,000 บาท	
( ) ไม่มีเงินกู้นอกระบบ	

9. จำนวนเงินกู้จากสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด

( ) ไม่เกิน 100,000 บาท	( ) 100,001 – 400,000 บาท
( ) 400,001 – 700,000 บาท	( ) 700,001 – 1,000,000 บาท

10. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

( ) ไม่เกิน 2 คน	( ) 3 – 4 คน
( ) 5 – 6 คน	( ) 7 – 8 คน
( ) 9 – 10 คน	( ) มากกว่า 10 คน

11. ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร

( ) ไม่เกิน 10 ไร่	( ) 11 – 30 ไร่
( ) 31 – 50 ไร่	( ) มากกว่า 50 ไร่

12. ลักษณะการถือครองที่ดิน

12.1 เช่า

( ) ไม่เกิน 10 ไร่	( ) 11 – 30 ไร่
( ) 31 – 50 ไร่	( ) มากกว่า 50 ไร่
( ) ไม่มีการเช่าที่ดิน	
12.2 ของตนเอง	
( ) ไม่เกิน 10 ไร่	( ) 11 – 30 ไร่
( ) 31 – 50 ไร่	( ) มากกว่า 50 ไร่
( ) ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง	

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการกู้ยืมของผู้ตอบแบบสอบถาม กับ สหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด กรุณาระบุเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

1. ระยะเวลาการเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด

( ) ไม่เกิน 5 ปี	( ) 6 – 10 ปี
( ) 11 – 15 ปี	( ) 16 – 20 ปี
( ) 21 – 25 ปี	( ) 26 – 30 ปี
( ) มากกว่า 30 ปี	

2. จำนวนเงินกู้ระยะสั้น ที่ท่านกู้ยืมจากสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด (ในปีการผลิต 2557)

( ) ไม่เกิน 10,000 บาท	( ) 10,001 – 40,000 บาท
( ) 40,001 – 70,000 บาท	( ) 70,001 – 100,000 บาท

3. จำนวนเงินกู้ระยะสั้น ที่ท่านค้างชำระจากสหกรณ์การเกษตรแมริม จำกัด (ในปีการผลิต 2557)

( ) ไม่เกิน 10,000 บาท	( ) 10,001 – 40,000 บาท
( ) 40,001 – 70,000 บาท	( ) 70,001 – 100,000 บาท

4. วัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงิน (เงินกู้ระยะสั้น)

( ) เพื่อทำการเกษตร	( ) เพื่อสัตว์เลี้ยง
( ) เพื่อซื้อปุ๋ย	( ) เพื่อซื้อยา

5. ท่านมีหนี้สินภายนอกค้างชำระหรือไม่ (ในช่วงปี 2557)

( ) มี

( ) ไม่มี

6. ท่านมีการกู้ยืมเงินกับสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด นอกเหนือจาก เงินกู้ระยะสั้น หรือไม่

( ) มี

( ) ไม่มี

7. จำนวนสัญญาเงินกู้ทั้งหมดที่ท่านมี กับ สหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด

( ) 1 สัญญา

( ) 2 สัญญา

( ) 3 สัญญา

( ) มากกว่า 3 สัญญา

8. ท่านมีหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืมเงินกับสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด หรือไม่

( ) มี

( ) ไม่มี

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่ริม จำกัด

กรุณาระบุ เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม	ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การพิจารณาการให้สินเชื่อ					
1. สหกรณ์ไม่ทำการพิจารณาใบคำร้องขอ กู้ของสมาชิกก่อนการให้กู้					
2. สหกรณ์ไม่ทำการพิจารณา ความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของ สมาชิกก่อนการให้กู้					
3. สหกรณ์ไม่ทำการพิจารณา หลักประกันการกู้ของสมาชิกก่อนการให้กู้					
4. สหกรณ์ไม่ทำการพิจารณาเงินกู้ค้าง ชำระของสมาชิกก่อนการให้กู้					
5. สหกรณ์ไม่ทำการพิจารณาหนี้สิน ภายนอกของสมาชิกก่อนการให้กู้					

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม	ระดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจ่ายเงินกู้ยืม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
วัตถุประสงค์การกู้ยืม					
1. สหกรณ์ไม่ทำการพิจารณา วัตถุประสงค์ของสมาชิกที่ขอกู้ ให้ตรงตาม จุดประสงค์ของการให้กู้ตามเงื่อนไขที่ สหกรณ์กำหนด					
2. วัตถุประสงค์ในการกู้ (เงินกู้ระยะ สั้น) กับวงเงินกู้ที่สหกรณ์อนุมัติไม่ สอดคล้องกัน					
3 วัตถุประสงค์ในการกู้ (เงินกู้ระยะสั้น) กับระยะเวลาการชำระคืนที่สหกรณ์ กำหนดไม่สอดคล้องกัน					
การนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์การ กู้ยืม					
1. สหกรณ์อนุมัติเงินกู้ให้แก่สมาชิก ล่าช้าทำให้สมาชิกนำเงินกู้ที่ได้ไปใช้ไม่ตรง ตามวัตถุประสงค์					
2. สหกรณ์ไม่ติดตามการให้สินเชื่อแก่ สมาชิกโดยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การ กู้ของสมาชิก					
การติดตามเร่งรัดหนี้สิน					
1. สหกรณ์ไม่มีการแจ้งเตือนการค้าง ชำระหนี้					
2. สหกรณ์ไม่พนักงานติดตามทวง ถามหนี้ค้างชำระ					
3. สหกรณ์มีช่องทางการชำระคืนเงินกู้ เพียงช่องทางเดียว คือ ชำระเงินกู้ได้ที่ สหกรณ์ภายในเวลา的工作หรือวันหยุดราชการ นอกเวลา的工作หรือวันหยุดราชการ สหกรณ์ไม่สามารถรับชำระคืนเงินกู้ได้					

ตอนที่ 4 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการนำร่องคืนเงินกู้ของผู้ต้องแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวดวงสมร โปธা
เกิดเมื่อ	17 มกราคม 2533
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2555 ปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2550 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2559-ปัจจุบัน โรงพยาบาลดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่
อีเมล	duangsamornpang@gmail.com